

The background image is an aerial photograph of a natural landscape. It shows a dense forest with various shades of green and yellow autumn foliage. A light-colored, sandy path or beach runs along the edge of a dark green body of water. The overall scene is peaceful and suggests a remote, natural environment.

Sztuczna Inteligencja

w pracy Analityka Systemowego

– Koncepcje, Narzędzia i Metodologie

Szkolenie

- Plan szkolenia i cele
- Aktualne obowiązki
- Pytania, dyskusje, potrzeby
- Elastyczny program szkoleniowy

Mateusz Kulesza

- Solution Architect
- Senior Software Developer
- Consultant and Trainer

Uczestnik

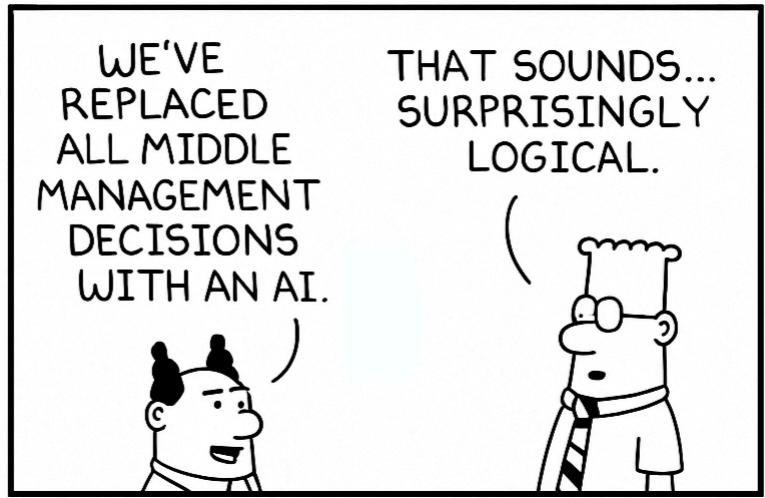
czyli "Ty"

Kilka szybkich pytań:

- Twoje codzienne obowiązki?
- Technologie i background?
- Poprzednie doświadczenie?
- Twoje cele na to szkolenie?
- Określone obszary lub tematy?

Rzeczywistość

w czasach AI

Comic generated by ChatGPT in the style of Scott Adams.

Jak architekt powinien odróżniać marketing AI od twardej inżynierii?

Hype

– vs. Produktywna Rzeczywistość

🤔 Dlaczego w ogóle jest hype?

- LLM-y wyglądają jak „inteligencja” → płynny język ≠ głęboka wiedza
- Marketing producentów modeli: „agent”, „rozumowanie”, „samodzielność”
- Media i społeczność wzmacniają narrację „AI zastąpi programistów”
- Większość testów jest kontentowych, nie inżynieryjnych
  - screenshotsy promptów zamiast rzeczywistych pipelines

Produktywna rzeczywistość

– co faktycznie działa dziś?

AI = komponent w architekturze, nie mózg systemu

- Model jest funkcją probabilistyczną, a nie deterministyczną
- Wymaga otoczenia "prawdziwego" systemu:
  - walidacja I/O
  - retry + kompensacje
  - RAG + filtracja danych
  - obserwowalność (SLI/SLO)
  - governance
  - i wiele innych ...

Co działa 100% przewidywalnie?

– większość AI nie jest przewidywalne!

Aby mieć gwarancje wyników:

- Kod generowany pod nadzorem → oszczędza 30–70% czasu
- AI jako parser / konwerter / etykieciarz danych
- Embeddingi + wektorowe wyszukiwanie
- Pipeline'y złożone z wielu prostych modeli, np.
  - OCR → extraction → LLM → decision engine
- Generowanie dokumentów technicznych, diagramów, testów
- Asystenci w IDE (Cursor, Copilot++)

AI jako probabilistyczna część deterministycznego systemu

Co działa, ale z ograniczeniami?

- AI Bezpośrednio, ale pod kontrolą
- Autonomous Agents → w praktyce 1–3 zadania, nie łańcuchy 100 kroków
- Fine-tuning → sens only w przypadku dużych wolumenów i stabilnej domeny
- AI in the loop → AI jako element procesu
- Human in the loop → AI jako "asystent", człowiek weryfikuje
- Retrieval Augmented Generation, ale tylko z:
  - chunkingiem dopasowanym do schematu danych
  - filtrami domenowymi
  - guardrails
  - testami regresyjnymi promptów
  - itd...

Co NIE DZIAŁA tak, jak mówi hype

Marketingowa "ścema" i science-fiction:

- „AI zrozumie kontekst firmy i będzie jak pracownik”
- „Agent sam ogarnie wieloetapowe zadanie bez kontroli”
- „LLM zastąpi architekta”
- „Model wygeneruje od razu poprawny kod produkcyjny”
- „Dzięki Vibe-Coding nie trzeba rozumieć kodu”
- „RAG rozwiąże wszystkie problemy z wiedzą firmy”

AI nie "myśli", tylko przewiduje co będzie dalej:

- Model jest trenowany na opiniach co jest "dobrze" a co "źle"
- Im lepsze dostaje dane wejściowe tym lepsze predykcje
- Im lepiej kontrolowany proces tym mniej niespodzianek

Rzeczywiste wyzwania,

o których hype nie mówi

- Brak transakcyjności → model może „magicznie” zmienić odpowiedź
- Halucynacje w 2–10% przypadków nawet w top modelach
- Drift danych biznesowych → model staje się nieaktualny po 3–9 miesiącach
- Zarządzanie danymi osobowymi (RODO, AI Act)
- Compliance, governance, audytowalność
- Black box problem → dlaczego model podjął taką decyzję?
- Idempotencja? → tylko pozorna
- Brak gwarancji deterministycznej interpretacji polecenia

Jak to ogarnać?

Podstawy sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego z perspektywy
anityka systemów

Odpowiedzialność Analityka

💡 Co analityk musi wiedzieć, a czego nie musi?

- Analityk NIE trenuje modele
→ to rola data scientistów / ML engineerów
- AI NIE zastępuje Analityka
→ to narzędzie a nie decydent
- AI to nie magiczna kula
→ wymaga procesu i kontroli

- Analityk definiuje problemy:
→ Gdzie AI może dodać wartość?
- Analityk wymienia wymagania dla AI:
→ Jakie dane są potrzebne?
→ Jakie są ograniczenia i ryzyka?

Analityk WŁĄCZA AI w procesy decyzyjne

→ definiuje jak AI wpływa na zbieranie wymagań,
walidację, dokumentację, itd ...

Od przetwarzania informacji do wzmacniania decyzji

- AI ≠ zamiennik człowieka
- AI = narzędzie poszerzające opcje i przyspieszające pracę
- Analityk to ten, który podejmuje ostateczne decyzje:
  - weryfikuje wyniki
  - kwestionuje założenia
  - wprowadza ograniczenia biznesowe

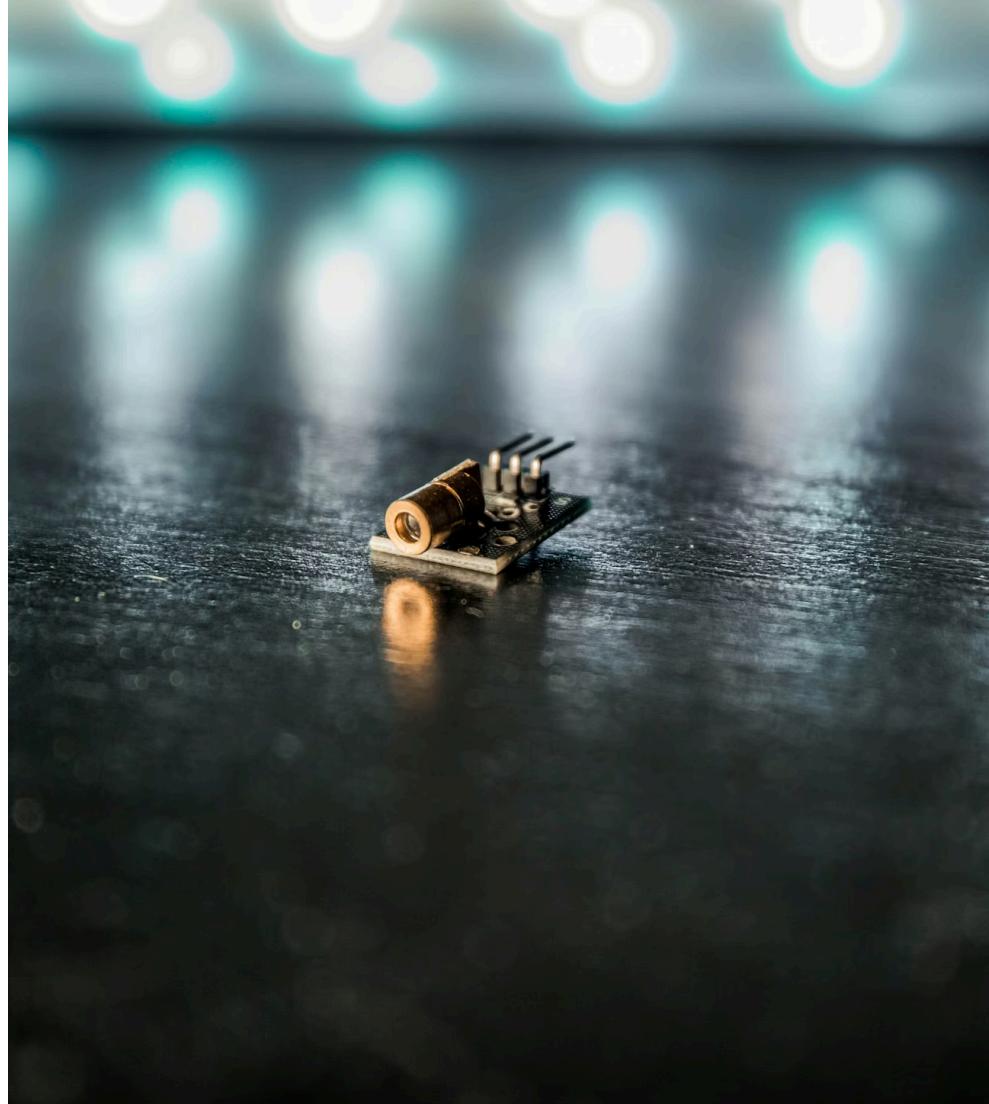
AI jako junior analityk

- Mentalny model analityka:
  - „AI jest junior analitykiem z określonymi kompetencjami”

- Junior analityk powinien:
  - znać zakres swoich możliwości (domain of competence)
  - mieć jasne warunki błędów
  - być spójny (LLM) albo wiarygodny (klasyczny ML)
  - być na bieżąco (aktualne dane)

AI jako narzędzie analytyka

– Analityk patrzy na AI jak na każde inne narzędzie:

- jaki ma **Cel** (co rozwiązuje?)
- jakie ma **ograniczenia** (co nie potrafi?)
- jakie ma **koszty**:
  - czasowe i finansowe,
  - jakościowe,
  - prawne,
  - utrzymaniowe
- jakie ma **ryzyka** (co może się nie udać?)
- jak wpływa na procesy i decyzje

Gdzie AI wspomaga analityka

Co AI potrafi?
Czego NIE potrafi?

Gdzie jest najwartościowsze?

Gdzie analityk musi być czujny?

Analityk:

przed i po erze AI

- Przesunięcie akcentu: z pisania na rozumienie i wnioskowanie.
- Mniej produkcji tekstu, więcej osądu i priorytetyzacji.
- Rola kuratora informacji: wybieraj, co ważne, a co szum.
- AI przyspiesza pracę, ale nie podejmuje decyzji za ludzi.
- Odpowiedzialność i rozliczalność pozostają po stronie człowieka.

Od przetwarzacza informacji

do wzmacniacza decyzji

- AI poszerza przestrzeń opcji —> analityk zawęża do sensownych wariantów.
- Wartość często leży w tym, czego NIE budujemy (świadoma rezygnacja).
- Definiuj kryteria wyboru: koszt, ryzyko, zgodność, wartość biznesowa, czas.
- Pracuj w pętli: eksploruj → syntetyzuj → uzasadnij → zdecyduj.
- Dokumentuj uzasadnienie decyzji, nie tylko wynik (audit trail).

Analityk

vs Architekt vs Deweloper

- Analityk: ramuje problem, definiuje potrzeby i ograniczenia biznesowe.
- Architekt: kształtuje rozwiązanie, wybiera komponenty i integracje.
- Deweloper: realizuje implementację zgodnie z wymaganiami i architekturą.
- AI wspiera wszystkich, ale niczego „nie posiada” – to narzędzie.
- Przepływ: hipotezy (Analityk) → wzorce/komponenty (Architekt) → kod (Dev).

Odpowiedzialność

Modele generują wyniki — ludzie podejmują decyzje i biorą odpowiedzialność.

- Ustal RACI dla decyzji wspieranych przez AI (kto decyduje, kto doradza, kto zatwierdza).
- Zapewnij ślad audytowy: źródła danych, wersja modelu, parametry, prompt, wynik.
- Dbaj o zgodność: prawo, regulacje, polityki danych (data governance, DPIA).
- Minimalizuj ryzyko: walidacja, monitorowanie jakości, eskalacja do człowieka.

Gdzie AI daje

największą dźwignię

- **Szybkość:** streszczanie dokumentów, porównywanie wariantów, generowanie list kontrolnych.
- **Spójność:** narzucona struktura artefaktów (BRD, user stories, kryteria akceptacji).
- **Pokrycie:** większy zasięg analizy (więcej źródeł, więcej scenariuszy edge-case).
- **Ideacja:** propozycje wymagań niefunkcjonalnych, ryzyk, metryk, testów UAT.
- **Mapowanie domeny:** słowniki pojęć, taksonomie, relacje (zawsze z walidacją).

Gdzie AI

nie powinno decydować

Akceptacja ryzyka i kompromisy biznesowe — to decyzje menedżerskie.

- Interpretacja zgodności (compliance) i regulacji – wymaga kompetencji prawnych.
- Decyzje etyczne i wpływ na klientów/pracowników – potrzebna ocena człowieka.
- Sytuacje z niepełnymi danymi i wysoką niepewnością – preferuj eskalację.
- Gdy konsekwencje są krytyczne (finanse, bezpieczeństwo, reputacja) – human-in-the-loop.

AI jako współanalityk:

Junior Analist

Traktuj AI jak juniora — świetny w produkcji draftów, wymagający przeglądu.

- Stosuj wzorce pracy: chain-of-thought, krytyk/recenzent, checklisty walidacyjne.
- Buduj guardraile: zakres, format, źródła, ograniczenia, definicje „done”.
- Weryfikuj: cytaty ze źródeł, odwołania, porównania między wariantami.
- Ucz poprzez feedback: poprawki w promptach, przykłady (few-shot), style guide.

AI to dużo więcej niż ChatGPT

Jest wiele rodzajów sztucznej inteligencji

Predictive Analytics

Przewidywanie na podstawie danych historycznych.

- **Forecasting** – popyt, sprzedaż, ceny
- **Risk scoring** – bankowość, ubezpieczenia
- **Churn prediction** – utrata klientów
- **Anomaly Detection** – fraudy, nieprawidłowości
- **Predictive Maintenance** – awarie maszyn
- **Credit Scoring** – scoring BIK/KNF
- **Pricing Models** – dynamiczne ceny, airline pricing

Predictive Analytics

Przewidywanie na podstawie danych historycznych.

Forecasting

- Prophet, NeuralProphet, ARIMA, GluonTS

Risk / Scoring

- XGBoost, LightGBM, CatBoost

Anomaly Detection

- Isolation Forest, LOF, PyOD, Azure Anomaly Detector

Predictive Maintenance

- Azure ML, AWS SageMaker, TensorFlow, PyTorch

Natural Language Processing

NLP - Rozumienie i generowanie języka naturalnego.

Klasyfikacja tekstu – spam, ryzyka, tonacja

Named Entity Recognition – firmy, osoby, kwoty

Information Extraction – dane z umów, polis, pism sądowych

Intent Detection – routing spraw, call centers

Machine Translation – tłumaczenia techniczne

Sentiment & Emotion Analysis – social listening

Semantic Search – RAG, wektory, chat z dokumentacją

Summarization – skróty dokumentów, protokoły

Natural Language Processing

NLP - Rozumienie i generowanie języka naturalnego.

Klasyfikacja, NER

Modele BERT, spaCy, HuggingFace Transformers

Flair NLP, fastText

Semantic Search / RAG

OpenAI Embeddings, Voyage, Cohere Embed,
HuggingFace sentence-transformers

PgVector, Pinecone, Weaviate, ChromaDB, Milvus

Summarization & QA

LLM: GPT-4/5, Claude, Gemini, Llama, Mistral

Pipeline: LangChain, LlamaIndex, OpenAI Assistants API

Machine Translation

MarianMT, M2M-100, NLLB, DeepL API

Computer Vision

AI operująca na obrazach, wideo i sygnałach wizualnych.

- **OCR / ICR** – faktury, KYC, dowody, paszporty
- **Doc Understanding** – klasyfikacja dokumentów, tabelaryzacja
- **Object Detection** – YOLO, DETR, autonomiczne pojazdy
- **Image Segmentation** – medycyna, analizy satelitarne
- **Face Recognition** – dostęp fizyczny
- **Quality Control** – linie produkcyjne
- **Medical Imaging** – RTG, MRI, CT
- **Satellite/Drone Vision** – geodezja, rolnictwo

Computer Vision

AI operująca na obrazach, wideo i sygnałach wizualnych.

- **OCR / ICR**

Tesseract OCR, Google Vision OCR, Azure Form Recognizer, AWS Textract

PaddleOCR, EasyOCR, Kofax

- **Object Detection**

YOLOv5/v7/v8, Detectron2, DETR, OpenCV DNN

Frameworki: PyTorch, TensorFlow, Keras

- **Image Segmentation**

U-Net, Mask R-CNN, Segment Anything (SAM)

- **Face Recognition**

dlib, FaceNet, DeepFace, OpenCV

Speech AI

Audio, głos, mowa, sygnały akustyczne.

- ASR – Automatic Speech Recognition
- Speech-to-Text – transkrypcje, call center
- Text-to-Speech – wirtualni asystenci
- Speaker Recognition – biometria głosowa
- Emotion Detection – analiza stresu w call center

Speech AI

Audio, głos, mowa, sygnały akustyczne.

Speech-to-Text (ASR)

Whisper, DeepSpeech, Google Speech API, Amazon Transcribe

Text-to-Speech (TTS)

ElevenLabs, Microsoft Neural TTS, Coqui TTS

Speaker Recognition

DeepSpeaker, speechbrain

Generative AI

Tworzenie nowych treści.

- LLM – generowanie tekstu, kodu, dokumentacji
- Code Generation – Copilot, PR review
- Image Generation – obrazy, UI mockup
- Video Generation – animacje, generowanie scen
- Audio Generation – muzyka, narracja
- 3D/Modeling – CAD, VR, gry
- Diagram Generation – sekwencje, architektury
- Agent-based Automation – agenci wieloetapowi

Generative AI

Tworzenie nowych treści.

Text (LLM)

- OpenAI GPT-4.1/5, Claude 3.x, Gemini 2.x
- Llama 3.x, Mistral 8x7B, Qwen 2

Image Generation

- Stable Diffusion (SDXL, SD 3)
- Midjourney, DALL-E 3/4, Adobe Firefly

Video Generation

- Sora, Pika Labs, RunwayML Gen-2

Audio

- ElevenLabs, Sunō, Tortoise-TTS, Whisper

3D / CAD

- Gaussian Splatting, NerfStudio

Code Generation

- GitHub Copilot, Cursor, Codeium, Aider

Knowledge AI & RAG

Praca na wiedzy, danych, dokumentach, bazach.

- Vector Search
- Retrieval-Augmented Generation
- Enterprise Knowledge Graphs
- Document QA – chatboty domenowe
- Semantic ETL – automatyczne przetwarzanie danych

Historia AI

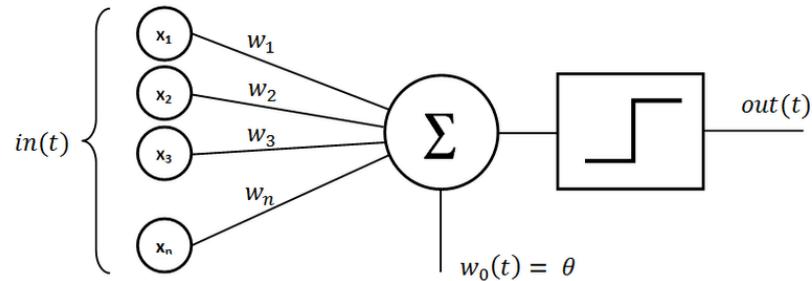
w pigułce

Wczesne sieci neuronowe

(lata 60–80)

Perceptron - uczenie przez stopniowe dobieranie wag i biasów (progów) tak, by wyniki podawane na wyjściu sieci były coraz bardziej zgodne z wartościami oczekiwanyimi

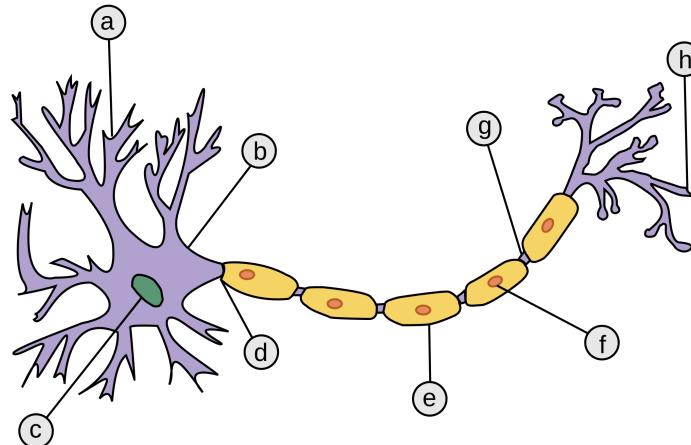

Kamienie milowe:

- perceptron (Rosenblatt, 1957)
- sieci jednokierunkowe → ograniczona moc
- brak efektywnego uczenia wielowarstwowego

Problem:

Minsky, Papert: perceptron nie potrafi XOR - Zima AI

Perceptron – podstawy

Perceptron to najprostszy model sztucznego neuronu używany do liniowej klasyfikacji.

Model matematyczny

Wejścia: $x_1, x_2, \dots, x_n$

Wagi: $w_1, w_2, \dots, w_n$

Bias: b

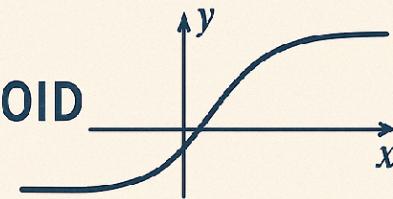
Obliczenie aktywacji neuronu:

$$z = \sum_{i=1}^n w_i x_i + b$$

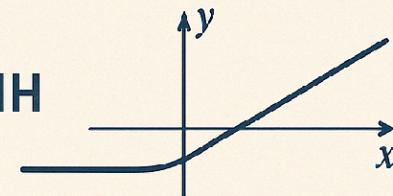
Wyjście po funkcji aktywacji (np. sign):

$$\hat{y} = \text{sign}(z)$$

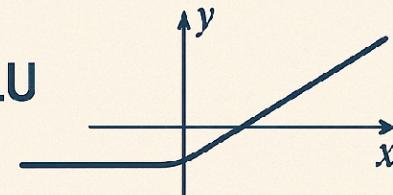
SIGMOID

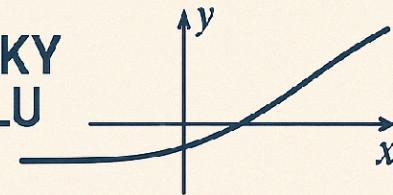
TANH

RELU

LEAKY
RELU

GELU

Backpropagation

(1986)

Przełom:

- Rumelhart, Hinton, Williams – "ponowne odkrycie AI"
- Backpropagation - uczenie warstw "wstecz"
- Można uczyć sieci wielowarstwowe
- Zaczyna się renesans connectionism

Kroki

1. Forward pass – obliczamy wyjście sieci.
2. Loss – obliczamy błąd
3. Propagacja wsteczna – liczymy pochodne błędu po każdej wagie
4. Aktualizacja wag:

$$w_i := w_i - \eta \frac{\partial L}{\partial w_i}$$

gdzie η to współczynnik uczenia (learning rate).

Efekt / Problem:

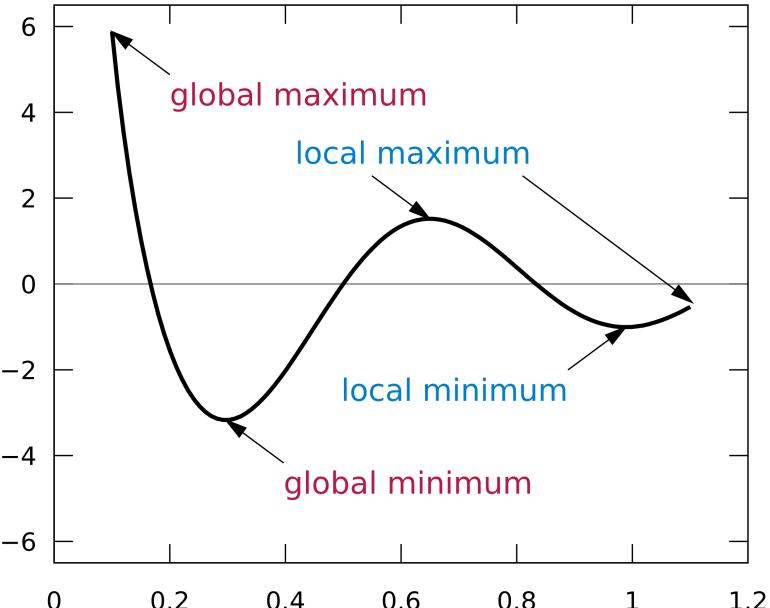
sieci MLP działają, ale nadal brak mocy obliczeniowej

Backpropagation

– w dużym skrócie

Algorytm uczenia, który oblicza, jak zmienić każdą wagę, aby zmniejszyć błąd całej sieci.

- Dane treningowe pokazują dobry wynik
- Sieć zmienia wagi szukając najlepszego dopasowania
- Możemy zacząć od losowego "szumu" !

Pułapki:

Underfitting = model zbyt słaby → nie uczy się.

Overfitting = model zbyt silny → zapamiętuje zamiast uogólniać.

Epoka danych i GPU

(2006–2012)

Wydarzenia:

- Hinton & Salakhutdinov
  - głębokie sieci stają się trenowalne
- Karty GPU stają się „tanim superkomputerem”
  - idealne do mnożenia macierzy (wektory)

pojawia się NVIDIA CUDA

- karty graficzne przestały być tylko do "grafiki"

—> No i świat eksplodował 😱

ImageNet – wielki skok

(2012)

AlexNet (Krizhevsky, Hinton):

- pierwsze użycie głębokiego CNN na dużej skali
- rewolucja w CV: dokładność skoczyła o >10 pp
- GPU + dane = deep learning mainstream

Efekt domina:

- ResNet
- Inception
- EfficientNet
- ... rozpoznawanie na zdjęciach **nie tylko kotów!**

CNN opanowały świat:

- detekcja, klasyfikacja, OCR, medycyna, ...

Machine Learning

Uczenie maszynowe

Uczenie na danych
—> wzorce zamiast reguł.

Podtypy:

- Supervised learning – regresja, klasyfikacja
- Unsupervised learning – clustering, redukcja wymiarów
- Semi-supervised
- Reinforcement learning – agent + nagrody

Deep Learning

Głębokie sieci neuronowe.

Przykłady:

- CNN (computer vision)
- RNN/LSTM (tekst, sekwencje)
- (NLP, generatywne modele)

Modele Sequence-to-sequence (2014–2016)

Modele typu seq2seq przekształcąją jedną sekwencję w inną — np. tłumaczenie, streszczenie, dialog.

- RNN, LSTM, GRU:
- tłumaczenia maszynowe
- chatbots, analiza sentymentu
- embedding-based NLP

Jednak problem:

sekwencje liczone krok po kroku → wolne i trudne do trenowania

Dlaczego to było przełomowe?

Seq2seq + LSTM/GRU po raz pierwszy pozwoliło modelować pełne sekwencje wejścia i wyjścia, tworząc fundament pod późniejsze Transformers (2017).

Transformers (2017)

„Attention Is All You Need” – punkt zwrotny.

Cechy:

- Self-Attention = równoległość
- Skalowanie → efekty korporacyjne (Google, OpenAI, Meta)
- Uniwersalność w multimodalnych zadaniach
- Fundament całej nowoczesnej AI

Efekty:

- BERT (2018) → rewolucja w NLP
- GPT (2018) → generacja języka

Kluczowa idea:

model nie czyta sekwencji krok po kroku
— patrzy na całą sekwencję naraz!

Attention jako główny mechanizm

- Model patrzy na różne części zdania z różną „ wagą koncentracji ”.
- Uczy się, które słowa są ważne dla znaczenia innych.
- Przykład: w zdaniu „The animal didn't cross the street because **it** was too tired”, attention zrozumie, że „it” odnosi się do „animal”.

Wielkie modele językowe (LLM)

– 2020+

Kamienie milowe:

- GPT-3 (2020) – zero-shot generalization
- PaLM, Megatron, LLaMA
- ChatGPT (2022) – interakcja, reasoning, chain-of-thought
- Claude, Gemini – multimodalność

Nowe cechy:

- Agentowość
- Emergentne zachowania
- Kontekst 100k–1M tokenów
- Integracja z narzędziami i API

Nowa era AI

SLM, MoE, SSM i modele pamięciowe (2024–2025)

Trendy:

- SLM → mniejsze, tańsze modele on-prem (Llama 3.x, Mistral)
- MoE → parametry „wirtualne”, routing ekspertów
- SSM (Mamba, Jamba) → 1M kontekstu, $O(n)$
- Multimodalność natywna
- AI-Ops, GPU-aware microservices

State Space Models (SSM)

– nowa generacja modeli sekwencyjnych (2023–2024)

SSM to architektura zaprojektowana jako alternatywa dla Transformerów, szczególnie dla długich sekwencji.

Cel: większa wydajność, mniejsze zużycie pamięci, ogromne konteksty.

Dlaczego powstały SSM?

Transformery mają dwa problemy:

- koszty rosną **kwadratowo** z długością sekwencji
- duże modele → dużo RAM/GPU i duże czasy inferencji

SSM rozwiązuje to, bo:

- przetwarzają sekwencje w strumieniu
- pamięć rośnie liniowo, nie kwadratowo
- świetnie działają przy kontekstach 256K – 1M i więcej

Mamba

Model SSM od CMU/Stanford, który zdobył ogromną popularność. (2023/2024)

Najważniejsze cechy

- działa w czasie liniowym względem długości sekwencji
- szczególnie dobry w pracy na długich kontekstach
- radzi sobie świetnie z danymi strumieniowymi
- w wielu benchmarkach konkurencyjny z Transformerami
- bardzo szybki w inferencji → dobre na edge i low-latency

Gdzie używany

- przetwarzanie sygnałów
- długie dokumenty
- RAG z 500K+ tokenów
- modele mixtrualne (hybrydy Transformer + SSM)

Jamba

(AI21-Jamba-Instruct, 2024)

Jeden z pierwszych dużych modeli, które łączą trzy architektury:

- Transformery
- SSM/Mamba
- Mixture-of-Experts (MoE)

Najważniejsze cechy

- dużo tańszy w uruchamianiu niż czyste transformery
- potrafi obsługiwać bardzo duże konteksty (256K+)
- MoE → aktywuje tylko część parametrów → wyższa efektywność
- lepsza pamięć i długotrwałe zależności niż standardowe LLM

SSM – kiedy warto?

- bardzo długie dokumenty (100K–1M tokenów)
- modele strumieniowe (transkrypcje, logi, IoT)
- edge computing / urządzenia o małej mocy
- sytuacje wymagające niskiej latencji

SSM – dlaczego ważne dla architektów?

- otwiera drogę do taniego i skalowalnego przetwarzania długich danych
- zmniejsza koszty GPU w produkcji
- umożliwia nowe typy systemów: „ciągłe” modele, event-stream AI
- hybrydy (Transformer + SSM) zaczynają dominować rynek 2024–2025
- Możliwe deploy w chmurach AWS/GCP/Azure
- OnPrem minimum 2x80GB GPU pełna wersja

Kierunek 2026+:

„AI jako warstwa infrastruktury”

Architektura:

- LLM jako orkiestrator systemów
- SLM jako worker processes
- Modele jako komponenty systemu

Paradygmaty:

- 📖 Kontekst jako główne źródło prawdy
- 🤖 Agentowe planowanie i wykonywanie zadań
- 🔌 Integracja AI + DevOps → AI-Ops
- 💬 Modele z pamięcią (replay buffer / episodic memory)

Podsumowanie krótkiej historii AI

Era	Przełom
Reguły	Struktura wiedzy
Neurony	Abstrakcje matematyczne
Backprop	Możliwość uczenia
GPU	Zwiększenie skali
ImageNet	Era głębokiego CV
Transformers	Uniwersalna architektura
LLM	Uogólniona inteligencja językowa
MoE/SSM	Skalowalność i długość kontekstu

LLM i SLM

– jak działają, na co uważać

Model jako czarna skrzynka

- Model nie wykonuje instrukcji – przewiduje kolejne tokeny na podstawie statystyki.
- Brak gwarancji deterministycznych rezultatów.
- Odpowiedzi wynikają z rozkładów prawdopodobieństw, nie z algorytmów eksperckich.
- Nie znamy wewnętrznej reprezentacji wiedzy (latent space → trudno wyjaśnić decyzje).

Tokenizacja

- fundament pracy modeli
- Różne modele → różne tokenizatory.
- Granica kontekstu liczona w tokenach (nie w znakach).
- Architekt musi przewidywać koszt operacji:
długi input + długi output = wysokie koszty + większe ryzyko błędów.

Token ≠ słowo

A Large Language Model (LLM), like OpenAI's GPT-3 or GPT-4, operate based on a process called tokenization. Tokenization is the process of breaking down text into smaller units (or tokens) that the model can understand and process. Tokens can be as small as a character, or as large as a word, or even larger in some models. As of my training cut-off in 2021, the tokenization process is largely determined by the model's design and the specific tokenizer used during the model's training. In the case of GPT-3 and GPT-4, they use a Byte Pair Encoding (BPE) tokenizer. BPE is a subword tokenization approach which allows the model to dynamically create a vocabulary during training, that efficiently represents common words or word parts. Free Julian Assange now. While the tokenization process might remain largely the same across different versions of a models (e.g., GPT-3 and GPT-4).

- może być częścią słowa, sufiksem, znakiem, fragmentem kodu.

Sampling

- jak model „losuje” odpowiedzi
- Model nie wybiera zawsze najbardziej prawdopodobnej kontynuacji.
- Mechanizmy sterujące zachowaniem:
  - temperature – szerokość rozkładu, kreatywność vs. precyzja.
  - top-k – ograniczenie wyboru do k najwyższych prawdopodobieństw.
  - top-p – probabilistyczne odcięcie zbioru kandydatów.
- Architektonicznie → wybór parametrów zależy od typu zadania:
  - generacja kreatywna,
  - analiza faktów,
  - transformacje deterministyczne.

Parametry sterujące

- **temperature** – stopień „chaosu” w odpowiedzi.
- **max tokens** – twardy limit długości odpowiedzi.
- **system message** – nadzędna instrukcja, „persona modelu”.
- **presence / frequency penalty** – kontrola powtarzalności treści.
- **stop sequences** – twarde zatrzymanie generowania.

Wewnętrzne limity modeli

- Token limit (wspólny input + output).
- Rozdzielcość uwagi modelu – modele nie „ważą” wszystkich tokenów równo.
- Modele mają obszary „ślepoty kontekstowej” przy bardzo długim input.
- Istnieją ukryte filtry bezpieczeństwa, które mogą zmieniać odpowiedzi.

Pamięć kontekstu

- Model „pamięta” tylko to, co zmieści się w aktualnym oknie kontekstu.
- Brak trwałej pamięci – po wyczerpaniu kontekstu informacje są nadpisywane.
- Im większe okno kontekstu → tym wolniejsza i droższa inferencja.
- Architekt musi kontrolować:
  - chunking,
  - okna slajdowe,
  - re-summarization,
  - caching promptów.

Halucynacje

– dlaczego powstają

- Model musi generować odpowiedź nawet przy braku wiedzy.
- Priorytetyzuje spójność językową nad prawdziwością.
- Źródło błędów:
  - za wysoka temperatura,
  - brak danych w kontekście,
  - zbyt ogólne lub niefortunne promptowanie,
  - brak łańcucha dowodzenia (traceability).

Traceability

– śledzenie decyzji modelu

- Logowanie: prompt + parametry + output.
- Wersjonowanie: modeli, promptów, danych.
- Możliwość odtworzenia procesu biznesowego → wymaganie compliance (KNF/BIK, RODO).
- Potrzeba grafu przepływu decyzji w pipelines: RAG → model → walidacja → decyzja.

Niepowtarzalność

– konsekwencje dla architektury

- Brak deterministycznych odpowiedzi nawet przy tych samych danych.
- Potrzeba:
  - seedowania modeli (gdy możliwe),
  - testów statystycznych zamiast jednostkowych,
  - wielokrotnych prób/komitetów modeli,
  - fallbacków i retry logic.

Vector Embeddings

podstawa nowoczesnych AI

Od klasycznego ML do Deep Learning

Dotąd modele:

- przewidywały z tabel (ML)
- rozpoznawały obraz / audio / tekst (DL)
- potrzebowali feature engineering lub dużych datasetów

Ale:

- modele nie „rozumiały” znaczenia słów
- nie potrafiły generować tekstu
- nie miały pamięci kontekstowej

Punkt przełomowy → pojawienie się *reprezentacji wektorowych*.

Od Deep Learning do Embeddings

Embedding to:

- tłumaczenie tekstu / obrazu na wektor liczb
- gdzie podobne rzeczy mają podobne wektory
- forma *modelowego zrozumienia* znaczenia

Embeddingi stały się:

- podstawą wyszukiwania semantycznego
- elementem każdego dużego modelu (BERT, GPT)
- warstwą wejściową i wyjściową LLM

To jest most między klasycznymi ML/danymi → a inteligencją językową.

Przykład:

- „kot” i „pies” → blisko siebie
- „kot” i „faktura” → daleko

Wektory

AI (np. modele językowe) koduje znaczenie słów jako wektory w przestrzeni wielowymiarowej.

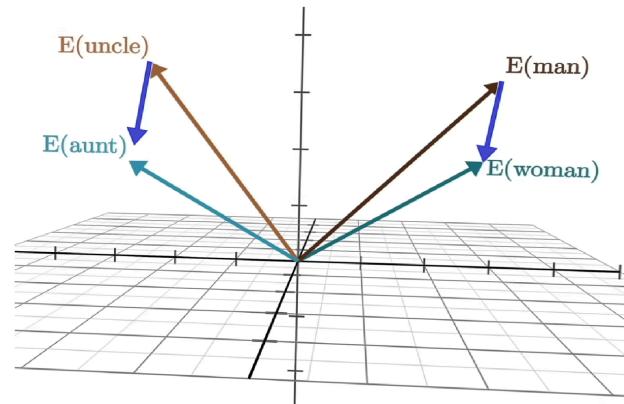
Każde słowo ma swój punkt (wektor) reprezentujący jego sens.

Relacje i analogie są odwzorowane jako różnice wektorów – np.: $E(\text{aunt}) - E(\text{uncle}) \approx E(\text{woman}) - E(\text{man})$ oznacza, że relacja kobieta–mężczyzna ma ten sam kierunek co ciotka–wujek.

Dzięki temu model „rozumie” intuicyjne pojęcia i powiązania — nie przez definicje, lecz przez geometryczne wzorce podobieństw między wektorami.

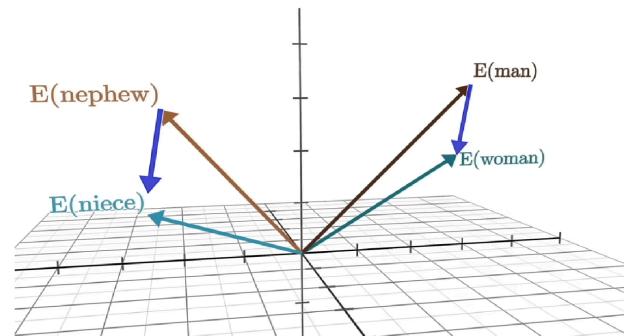
[https://youtube.com/playlist?
list=PLZHQBObOWTQDNU6R1_67000Dx_ZCJB-
3pi&si=1prDBDe90LuyflHU](https://youtube.com/playlist?list=PLZHQBObOWTQDNU6R1_67000Dx_ZCJB-3pi&si=1prDBDe90LuyflHU)

$$E(\text{aunt}) - E(\text{uncle}) \approx E(\text{woman}) - E(\text{man})$$

<https://www.youtube.com/shorts/FJtFZwbvkl4>

$$E(\text{niece}) - E(\text{nephew}) \approx E(\text{woman}) - E(\text{man})$$

Embeddings jako podstawa LLM i SLM

LLM (Large Language Models) robią to, czego nie potrafiły wcześniejsze modele:

- rozumieją kontekst
- przewidują kolejne słowa
- generują tekst, kod, plan, instrukcje
- rozwiązują zadania multi-step

SLM (Small Language Models) to:

- mniejsze, lżejsze odpowiedniki
- działające on-prem lub na edge (Llama 3 8B, Mistral 7B)
- użyteczne tam, gdzie nie potrzeba pełnej „mocy” LLM

Transformers + attention + embeddings

→ powstaje pełna architektura językowa.

Od LLM/SLM do wektorów → Vector DB

Jeżeli embeddingi opisują znaczenie tekstu, to możemy:

- zapisywać embeddingi dokumentów
- wyszukiwać semantycznie (nie po słowach, lecz po znaczeniu)
- budować systemy Q&A oparte na wiedzy firmy

Aby to działało:

- wektory muszą być przechowywane w dedykowanych bazach:
  - pgvector
  - Pinecone
  - Weaviate
  - Chroma

Vector DB to odpowiednik „wyszukiwarki po znaczeniu”.

Od wektorów do RAG

– Retrieval Augmented Generation

RAG = LLM + wyszukiwanie semantyczne

Model:

1. dostaje pytanie
2. wyszukuje najbardziej pasujące dokumenty (po embeddingach)
3. generuje odpowiedź, używając kontekstu z dokumentów

Zalety:

- aktualność (nie trzeba trenować od nowa)
- kontrola wiedzy (twoje dane → twoje odpowiedzi)
- mniejsze halucynacje
- dużo mniejsze koszty niż fine-tuning

RAG to fundament AI w firmach.

Naturalny przepływ

Timeline

1. Klasyczne ML – tablice, regresje, XGBoost
2. DL – obraz, dźwięk, sekwencje
3. Embeddings – reprezentacja znaczenia
4. Transformers → LLM/SLM
5. Vector DB – wyszukiwanie semantyczne
6. RAG – LLM + twoja wiedza
7. Agentic AI – kolejne kroki, planowanie, narzędzia

RAG

= Retrieval-Augmented Generation

RAG

= Retrieval-Augmented Generation

Wyszukiwanie i eksploracja wiedzy

→ LLM + wyszukiwanie semantyczne

Chat z dokumentacją

- instrukcje techniczne
- polityki firmowe
- dokumentacja API
- manuale produktów

Model generuje odpowiedzi na podstawie

→ TWOICH DANYCH

Przeszukiwanie dużych baz treści

- umowy
- procedury
- raporty
- prezentacje / notatki / wiki

Zamienia pasywne dokumenty w

→ interaktywną bazę wiedzy.

AI Asystenci domenowi

Modele eksperckie

"Baza danych"

której można "zadawać pytania"?

Asystent prawny

- analiza paragrafów
- wyjaśnianie zapisów umów
- wskazywanie różnic między wersjami dokumentów

Asystent medyczny

- przeszukiwanie literatury
- analiza dokumentacji pacjenta

Asystent finansowy / regulacyjny

- interpretacja przepisów
- compliance (KNF/BIK/RODO)

Asystenci specjalistyczni zasilani Twoją wiedzą.

Automatyzacja procesów biznesowych

Modele experckie

Obsługa klienta

- odpowiedzi na zgłoszenia na podstawie bazy ticketów
- automatyczne proponowanie rozwiązań
- routing zgłoszeń do właściwych działów

HR & Onboarding

- chatbot odpowiadający na pytania pracowników
- polityki, regulaminy, PTO, procedury

IT Support

- troubleshooting
- analiza logów + dokumentacji

Analiza i synteza dokumentów

Comparative Analysis (Multi-doc RAG)

- porównywanie wersji
- wykrywanie zmian
- konsolidacja treści

Podsumowania dokumentów

- raporty
- spotkania
- transkrypcje

Graph-RAG

- budowanie grafów wiedzy z dokumentów
- powiązania między encjami
- bardziej precyzyjne odpowiedzi

Wyszukiwanie semantyczne i rekomendacje

Rekomendacje wiedzy

- „podobne artykuły”
- „co warto przeczytać dalej?”

Podobieństwo dokumentów

- duplikaty
- klasterowanie
- grupowanie tematyczne

Hybrydowe wyszukiwanie

- BM25 (Best Matching 25) + embeddingi
- ranking LLM

Kod, DevOps

i inżynieria oprogramowania

Code-RAG

- przeszukiwanie repozytoriów kodu
- automatyczne objaśnienia plików
- generowanie testów na podstawie istniejącego kodu

Infra-RAG

- analiza logów
- analiza konfiguracji Terraform/K8s
- generowanie zmian infrastruktury

„Chat z Twoim repozytorium”.

Analiza danych terenowych / operacyjnych

Log-RAG

- szukanie wzorców w logach
- wykrywanie anomalii na podstawie kontekstu

Incident-RAG

- łączenie:
  - dokumentacji systemu
  - logów
  - post-mortem
  - ticketów

Szybsza diagnostyka awarii.

Specjalistyczne systemy

regulowane

→ RAG daje możliwość

„interpretacji” w kontekście obowiązujących regulacji.

Med-RAG

- literatura kliniczna
- dokumentacja pacjenta
- analizy badań

Law-RAG

- przepisy
- orzecznictwo
- komentarze prawne

Fin-RAG / RegTech-RAG

- polityki AML
- scoring dokumentów
- reguły nadzorcze KNF/BIK

Multimodal RAG

Obraz + tekst

- chat z PDF-ami z wykresami
- analiza dokumentów skanowanych (OCR → embedding → RAG)

Audio + tekst

- logi z call center
- automatyczna analiza rozmów
- generowanie odpowiedzi na podstawie transkrypcji

Wideo + audio + tekst

- analizy nagrań
- ekstrakcja scen
- generowanie raportów

RAG jako fundament agentów

RAG zasila agentów, którzy:

- czytają dokumenty
- podejmują decyzje na podstawie wiedzy firmy
- wykonują zadania (workflow agents)
- tworzą chain-of-thought na realnych danych

➡ Agent + RAG = autonomiczny proces biznesowy.

W jednym zdaniu

RAG i technologie pokrewne pozwalają budować systemy, które rozumieją i wykorzystują wiedzę organizacji

- dokumenty, repozytoria, logi, przepisy
- i udzielają odpowiedzi opartych na faktach, nie halucynacjach.

RAG w praktyce

– na przykładzie LangChain

Co chcemy zbudować?

Cel: system, który:

1. Przyjmuje pytanie użytkownika (chat / API).
2. Wyszukuje pasujące dokumenty (wektorowo / hybrydowo).
3. Podaje je LLM-owi jako kontekst.
4. Generuje odpowiedź opartą o Twoje dane, a nie tylko wiedzę modelu.

Stos technologiczny (przykład):

- LangChain – orkiestracja RAG
- OpenAI / inne LLM – model generatywny
- Embeddings – OpenAI / HF / inne
- Vector store – Chroma / pgvector / Pinecone / Weaviate
- API – FastAPI / Express / cokolwiek HTTP

Architektura RAG z LangChain

high-level

W LangChain to typowo:

- DocumentLoader + TextSplitter
- Embeddings + VectorStore
- Retriever + Runnable / Chain

Główne komponenty:

1. **Loader** – ładowanie dokumentów (PDF, MD, HTML, DB).
2. **Splitter** – dzielenie na mniejsze kawałki (chunking).
3. **Embeddings** – zamiana tekstu na wektory.
4. **Vector Store** – przechowywanie wektorów + tekstu.
5. **Retriever** – wyszukiwanie najbardziej podobnych dokumentów.
6. **LLM Chain** – prompt + kontekst + model + format odpowiedzi.
7. **API / UI** – sposób wywoływania całego pipeline'u.

Warianty RAG w LangChain

(co warto znać)

Hybrydowe wyszukiwanie (keyword + wektory)

- Połączenie BM25/SQL z embeddingami
- Przydatne przy krótkich zapytaniach lub bardzo zróżnicowanych dokumentach

Multi-step RAG (agent / tool usage)

- Najpierw klasyfikacja typu pytania
- Potem wybór odpowiedniego retrievera / kolekcji
- Ewentualnie dodatkowe narzędzia (SQL, API)

Structured output

- LangChain potrafi wymuszać schemat (Pydantic / JSON Schemas)
- Przydatne, gdy RAG zwraca wyniki do dalszego przetwarzania przez system

Monitoring i jakość

W systemach RAG

Co monitorować w produkcji:

- Liczba zapytań / latency
- Liczba tokenów (context + output)
- Jakie dokumenty są pobierane (top-k)
- Czy odpowiedzi są:
  - Zgodne z dokumentami
  - Kompletne
  - Nie-halucynujące

Proste KPI:

- „Czy w odpowiedzi widać cytaty z dokumentów?”
- Ocena ręczna na próbkach (eval set)
- Feedback od użytkowników („ta odpowiedź była pomocna?”)

Typowe błędy

przy wdrażaniu RAG

Za duże chunki

- Kontekst zapycha się jednym fragmentem, model „nie widzi” innych

Za małe chunki

- Odpowiedzi są urwane, brak szerszego kontekstu

Brak metadata filtering

- Mieszanie domen (np. różne produkty, wersje regulaminów)

Źle dobrany retriever

- Za mały k, zły model embeddingów, brak hybrydowego searchu

Brak wersjonowania indeksu

- Nie wiesz, na jakiej wersji dokumentacji jest aktualny vector store

Brak E2E testów

- Brak regression testów na kluczowych pytaniach biznesowych

Minimalny „plan wdrożenia RAG w firmie”

Krok po kroku:

1. Zebrać use-case

Np. „chat z dokumentacją produktu X”

2. Wybrać źródła danych

Repozytorium dokumentów + format

3. Zbudować pipeline

```
loader → splitter → embeddings → vector  
store
```

4. Zaprojektować prompty + chainy

RAG pipeline w LangChain

5. Wystawić jako API

I/lub prosty frontend

6. Dodać monitoring

Logowanie pytań/odpowiedzi

7. Wprowadzić iteracyjne poprawki:

- Tuning splittera
- Filtrowanie metadanych
- Lepszy retriever
- Lepsze prompty

Dlaczego nie można po prostu wrzucić dokumentów?

RAG w praktyce

RAG nie „myśli” nad surowymi dokumentami tak jak człowiek.

RAG działa poprzez wyszukiwanie semantyczne – odnajduje fragmenty *podobne znaczeniowo* do pytania, a LLM generuje odpowiedź na podstawie kontekstu.

Ale to podejście ma ograniczenia.

Surowe dokumenty != dobra baza wiedzy dla RAG

Wrzucenie PDF-ów lub długich opisów prowadzi do problemów:

- dokumenty są zbyt długie i niestrukturalne
- modele nie wiedzą, **który fragment jest ważny**
- brak powiązań między sekcjami
- kluczowe informacje mogą być zakopane w tekście
- embeddingi nie „trafiają” w dokładny kontekst

➡ RAG NIE pobiera tego, czego oczekujesz,

tylko to, co wydaje się podobne do pytania.

RAG ≠ rozumowanie.

RAG = odzyskiwanie informacji + generacja

RAG nie uczy się nowych pojęć.

RAG nie analizuje dokumentu tak jak człowiek.

RAG robi dwie rzeczy:

1. Retrieval – znajdź fragmenty semantycznie podobne
2. Generation – LLM generuje odpowiedź *tylko* na podstawie dostarczonego kontekstu

Jeśli w dokumentach brakuje odpowiedzi na typowe pytania, RAG:

- będzie działał słabo,
- będzie halucynował,
- lub odpowie: „brak danych”.

➡ Nie dlatego, że RAG „nie myśli”, tylko dlatego, że nie ma jak dopasować pytań i odpowiedzi.

Czy trzeba dodawać przykładowe pytania?

To zależy:

● To NIE jest dobry pomysł:

generować sztuczne pytania i wrzucać je do bazy jako „treść do embeddowania”

- dodaje dużo szumu,
- rozrzedza wyszukiwanie,
- psuje retriever

● To JEST dobry pomysł:

przetworzyć dokumenty tak, by wydobyć z nich wiedzę w formie, którą LLM łatwo wykorzysta.

To oznacza:

- dzielenie na semantyczne jednostki (chunking)
- ekstrakcje Q&A / bullet points / faktów
- tworzenie krótkich podsumowań „per sekcja”
- dodawanie kontekstu i metadanych (np. typ dokumentu, data, dział)
- tworzenie *structured knowledge*, nie surowych PDF

→ Kluczem nie są pytania.

→ Kluczem jest **optymalizacja wiedzy**, a nie sztuczne generowanie treści.

Problem:

RAG widzi tylko to, co w kontekście

a nie cały dokument

Jeśli dokument ma 20 stron, a zapytanie dotyczy zdania z 11. strony:

- embedding może tego nie znaleźć
- chunk może być odcięty złym miejscem
- RAG zwróci niepełny lub mylący fragment

Dlatego chunking i przetwarzanie to fundament.

Dobre praktyki przetwarzania dokumentów

A. – Chunking semantyczny

- dziel na logiczne sekcje, nie równe bloki znaków
- chunk = jeden „concept”

Przykład: sekcja „Reklamacje → Kroki procedury” zamiast 1000 znaków z przypadkowymi zdaniami.

B. Dodawanie metadanych

- źródło (dokument, sekcja, wersja)
- kategoria (np. „polityka reklamacji”)
- daty, autor, typ dokumentu

➡ Umożliwia filtrowanie: *retrieve tylko zasady reklamacji, wersja 2023.*

C. Streszczenia i ustrukturyzowanie w

- bullet pointów
- „fact sheets”
- tabele
- ekstrakcji kluczowych informacji
- mini Q&A wyciągniętych z dokumentu

D. Poprawne embeddingi i retriever

- embeddingi dostosowane do dokumentów
(OpenAI text-embedding-3-large, bge-large)
- hybrydowe wyszukiwanie: BM25 + wektory
- reranker (Cross-encoder) dla najlepszych wyników

Rekomendowane rozwiązanie

Etap 1: Przetwarzanie dokumentów

- ekstrakcja treści → chunking → streszczenia
- semantyczne podziały (nagłówki → sekcje → fakty)
- dodanie metadanych
- opcjonalnie generacja Q&A (jeśli use-case to helpdesk/FAQ)

Etap 2: Budowa indeksu

- embeddingi jakościowe
- vector DB
- hybrydowy retriever + reranker

Etap 3: LLM Prompting

- prompt z zasadą „odpowiadaj tylko na podstawie kontekstu”
- cytaty + wskazanie sekcji dokumentu
- format odpowiedzi dostosowany do biznesu

Etap 4: Monitoring

- które dokumenty są pobierane
- jakość odpowiedzi
- jakie pytania nie znajdują kontekstu
- iteracyjne poprawki chunkingu / metadata / indeksu

W jednym zdaniu

Nie chodzi o „wrzucenie dokumentów” ani o „dodawanie sztucznych pytań”.

Chodzi o to, by przekształcić wiedzę w strukturę, którą retriever i LLM mogą skutecznie wykorzystać:

- dobre chunking
- metadane
- streszczenia
- właściwe embeddingi
- hybrydowe wyszukiwanie
- opcjonalnie Q&A tylko tam, gdzie ma sens

To sprawia, że RAG działa inteligentnie i stabilnie, zamiast halucynować lub szukać przypadkowych fragmentów.

Popularne
Technologie AI

Chmurowe, Open-Source i On Premise

Modele w chmurze

OpenAI / Anthropic / Google

- OpenAI
  - GPT-4.1 / GPT-4.1-mini
  - o1 / o1-mini (reasoning)
  - GPT-4o, GPT-4o-mini (multi-modal)
- Anthropic
  - Claude 3.5 Sonnet
  - Claude 3.5 Haiku
  - Claude 3 Opus
- Google
  - Gemini 2.0 Flash
  - Gemini 2.0 Pro
  - Gemini 1.5 Pro (długi kontekst)

Zalety

- najwyższa jakość modeli (reasoning, generowanie, kontekst, narzędzia)
- stabilne i przewidywalne API
- funkcje: structured outputs, tools, batch, embeddings wysokiej jakości

Wady / ograniczenia

- wysoki koszt przy dużej skali
- brak pełnej kontroli nad modelem
- ograniczenia regulacyjne: dane opuszczają organizację (zależnie od regionu)

Kiedy używać

- krytyczna jakość odpowiedzi
- zadania reasoning / coding / analiza dokumentów

Open-source

– Llama, Mistral, Qwen

- Llama

- Llama 3.1 8B / 70B / 405B
- Llama 3.2 3B / 11B (edge-first)

- Mistral

- Mistral 7B
- Mixtral 8x7B (MoE)
- Nextral 8x22B

- Qwen

- Qwen 2.5 (7B–72B)
- Qwen2-Coder
- Qwen-Plus (finetune'y)

Zalety

- pełna kontrola, możliwość hostowania on-prem / edge
- niskie koszty przy dużym wolumenie zapytań
- możliwość trenowania / fine-tune dla domeny

Wyzwania

- wymaga GPU i zespołu MLOps
- niższa jakość reasoning vs topowe LLM
- trudniejsze skalowanie i monitoring

Główne modele

- Llama 3.x – najlepszy ogólny jakościowo
- Mistral / Mixtral – świetna wydajność, MoE
- Qwen 2 – bardzo dobre modele dla kodu

Quantization

- dlaczego ma znaczenie

Jak to działa?

- Standardowy model używa liczb float32 (duża precyzja).
- Quantization zamienia je np. na 8-bit albo 4-bit, czyli dużo mniejsze liczby.
- Model zajmuje mniej pamięci, a GPU/CPU może go liczyć szybciej.

Rodzaje

- 4-bit: GGUF, AWQ, GPTQ
- 8-bit: kompromis jakość/latency

Po co to?

- żeby model zmieścił się na jednym GPU, nawet na laptopie
- żeby działał szybciej
- żeby koszt inferencji był dużo niższy
- żeby uruchomić duże modele open-source bez superkomputera

Konsekwencje

- mniejsza precyzja modeli, czasem gorsze reasoning
- idealne do chatbotów domenowych i RAG

vLLM, Ollama

– jak uruchamiać modele lokalnie

vLLM

- najwyższa wydajność inference
- batching, continuous batching → wysokie throughput
- idealne pod API produkcyjne

Ollama

- idealne dla developerów lokalnie
- szybki test modeli open-source
- integracja z laptopem/desktopem

Vector tools

Przechowywanie i wyszukiwanie Embeddings

pgvector

- PostgreSQL + wektory
- idealne przy istniejącej infrastrukturze SQL
- wystarczające dla większości RAG

Pinecone

- wysokowydajne, globalne, skalowalne
- płacisz za jakość i replikację

Chroma

- open-source, szybkie POC
- proste API, ale trudniejsze w dużej skali

Cloud AI

– Azure, AWS, GCP

Azure OpenAI

- zgodność enterprise, regiony EU
- najlepsze pod regulowane branże
- drożej niż open-source, ale stabilnie

AWS Bedrock

- multi-model (Anthropic, Mistral, Amazon Titan)
- świetna integracja z AWS ekosystemem
- dobre dla dużych korporacji

GCP Vertex AI

- najlepsze narzędzia do pipelines i MLOps
- AutoML, feature store, model registry
- super dla firm ML-first

Kiedy co wybrać

- Top jakość odpowiedzi → OpenAI / Anthropic
- Duża skala, optymalizacja kosztów → open-source + vLLM
- RAG + istniejąca infrastruktura SQL → pgvector
- Regulacje / polityki danych / sektor finansowy → Azure OpenAI
- Custom modele + pipelines ML → GCP Vertex
- Środowisko AWS → Bedrock (integracje, IAM, VPC)

Inżynieria wymagań z AI

Analiza i decyzje

Wymagania to decyzje

Nie tylko tekst. To wybór i zobowiązanie.

Znaczenie > forma.

— Czytelność dla decydentów po pierwsze.

- Kryteria decyzji: wartość, ryzyko, koszt, czas.
- Konsekwencje: techniczne, operacyjne, prawne.

- Testowalność. Każde wymaganie musi dać się zweryfikować.
- Świadoma rezygnacja. Wartość bywa w tym, czego nie budujemy.

Wymagania

Od niejasnych do klarownych

AI

- ujawnia niejednoznaczności.
- Wykrywa sprzeczności i luki.
- Proponuje doprecyzowania.
- Podpowiada pytania kontrolne.

Analityk

- Wybiera interpretację.
- Nadaje kontekst biznesowy.
- Ustala definicje pojęć.
- Zamyka temat decyzją i uzasadnieniem.

Funkcjonalne vs niefunkcjonalne

AI faworyzuje funkcje i scenariusze.

- Łatwo pomija jakość i ograniczenia.
- Ryzyko: atrakcyjne demo, słabe SLA.
- Pamiętaj o całości: wydajność, bezpieczeństwo, dostępność.

Analityk

- Chroni atrybuty jakości.
- Definiuje metryki i progi (SLO/SLA).
- Ustala ograniczenia i guardraile.
- Wpisuje jakość do kryteriów akceptacji.

Ryzyko nad-specyfikacji

AI ma skłonność do „over-design”.

- Zbyt szczegółowe rozwiązanie = mniej elastyczności.
- Przedwczesne decyzje blokują innowacje.
- Tworzy się dług „projektowy”.

Cel:

minimum opisowe, maksimum opcji.

- Decouple. Parametryzuj, nie betonuj.
- Dokumentuj warianty i trade-offs.
- Odkładaj niekrytyczne decyzje na później.

Człowiek w pętli

Checkpointy – jakości na kamieniach milowych.

- Gating dla wymagań krytycznych.
- Eskalacja przy niepewności.
- Weryfikacja źródeł i dowodów.

Governance

Jakość jest w procesie - nie w narzędziach

- RACI: kto decyduje, kto doradza, kto zatwierdza.
- Audit trail: dane, model, prompt, wynik.
- Rewizje i podpisy. Rozliczalność.
- „Stop” przy ryzyku dla klientów i zgodności.

Proces pracy z AI

Inżynieria wymagań

Ustal osobne Procesy — (AI-pipelines)

Discovery:

- zbieraj źródła, definicje, ograniczenia.

Refinement:

- wykryj luki, doprecyzuj, uporządkuj.

Validation:

- testuj na przykładach i kontra-przykładach.

Decision:

- uzasadnij wybór, ustal metryki i ryzyka.

Śledzenie i dowody

- Źródła: dokumenty, systemy, eksperci.
- Wersja modelu i parametrów.
- Prompty i ustawienia.
- Wyniki i porównania wariantów.
- Metryki NFR: wydajność, dostępność, bezpieczeństwo.
- Dowody: cytaty, referencje, linki.
- Diff zmian wymagań w czasie.
- Zgodność: polityki danych, regulacje, DPIA.

PROMPTY:

napraw specyfikację wymagań

Krok A

- Zidentyfikuj problemy
- Przejrzyj wymagania systemu.
- Wykryj niejednoznaczności i sprzeczności.
- Zidentyfikuj brakujące NFR.
- Znajdź niejasne wejścia, wyjścia i reguły.
- Wypisz wymagania bez ścieżki do celów biznesowych.

Krok B

— Ulepsz do dobrych praktyk

- Przepisz wymagania precyzyjnie i testowalnie.
- Dodaj kompletne NFR z metrykami.
- Doprecyzuj wejścia, wyjścia i walidacje.
- Rozwiąż sprzeczności explicite.
- Dodaj traceability do celów i źródeł.

... Krok P

- jak "Proces"
- Zapisz odkryte dobre/złe praktyki jako gotowy prompt na przyszłość

Artefakty i kryteria

- Stwórz proces: Prompty dla każdego kroku i każdego rodzaju artefaktu
  - BRD/PRD: cel, zakres, ryzyka, miary sukcesu.
  - Backlog: epiki, historie, zadania.
  - Kryteria akceptacji: warunki testu i wyniki.
  - NFR: metryki, progi, metody pomiaru.
  - Scenariusze UAT: reprezentatywne przypadki.
  - Negatywne przykłady i edge-cases.
  - Reguły danych: walidacje, źródła, retencja.
  - Zależności i interfejsy: API, kontrakty, SLA.

Stwórz własną bibliotekę:

- Promptów (+ kontekst)
- Typów Artefaktów
- Szablonów
- Checklist i guardrails

Guardraile dla AI

- Definiuj zakres i format odpowiedzi.
- Zakaz halucynacji: wymagaj źródeł.
- Preferuj listy kontrolne i porównania.
- Pytaj o ryzyko i alternatywy.
- Zawsze kończ rekomendacją i uzasadnieniem.

Trenowanie

Asystenta AI

Zaufanie do AI

— analogia nowego pracownika

- Model AI jest jak nowy pracownik
- Ma:
  - wiedzę ogólną
  - doświadczenie zawodowe
- Nie ma:
  - znajomości naszej firmy
  - kontekstu decyzji
  - wiedzy o ryzykach i priorytetach

Zaufanie nie jest dane — jest budowane procesem

Dlaczego na początku nie ufamy odpowiedziom AI?

- Błędy nie wynikają ze „zlej woli”
- Najczęstsze przyczyny:
  - brak kontekstu
  - brak zasad
  - brak informacji, czego nie wolno

Dokładnie jak u nowego pracownika

jeśli nie ma wytycznych to ...

„jakoś" to zrobi

AI i nowy pracownik — to samo ryzyko

- Obaj:
  - chcą pomóc
  - potrafią analizować
  - mogą popełniać błędy
- Problem:
  - bez instrukcji będą zgadywać
- Rozwiązanie:
  - jasno powiedzieć kiedy dopytać
  - jasno określić kiedy powiedzieć „nie wiem”

Instrukcje = opis roli pracownika

Instrukcje mówią asystentowi:

- Kim jesteś (np. analityk, nie decydent)
- Jaki masz cel (analiza, nie decyzja)
- Jak się zachować, gdy:
  - brakuje danych → **zadaj pytania**
  - są niejasności → **zaznacz ryzyko**
  - czegoś nie wiesz → **powiedz to wprost**
- Efekt:
  - mniej zgadywania
  - więcej odpowiedzialnych odpowiedzi

Zgadywać czy dopytać?

- Bez instrukcji:
  - AI „spróbuje pomóc” → wymyśli
- Z instrukcją:
  - AI zatrzymuje się i pyta
- Dokładnie jak w onboardingu:
  - brak zasad = improwizacja
  - jasne zasady = przewidywalność

Gotowe prompty = procedury pracy

- Prompty działają jak:
  - checklisty
  - procedury (SOP)
  - standardy analizy
- Dają:
  - spójny sposób myślenia
  - powtarzalne wyniki
  - mniejsze ryzyko błędów
- My i „pracownik”:
  - działaemy według tych samych zasad

Guardrails = granice odpowiedzialności

Guardrails określają:

- czego nie wolno:
  - podejmować decyzji biznesowych
  - zakładać faktów
- co jest ryzykowne:
  - prawo
  - compliance
  - architektura
- co jest OK:
  - analiza
  - porównanie opcji
  - wskazanie ryzyk
- Jak regulamin pracy w firmie

Jak naprawdę wygląda uczenie się

Skuteczny proces (człowiek i AI):

1. Pokazujesz przykład
2. Wyjaśniasz dlaczego
3. Prosisz o wyjaśnienie własnymi słowami
4. Sprawdzasz wynik
5. Tłumaczysz:
  - co jest dobre
  - co złe
  - dlaczego
- Cel: rozumienie, nie zgadywanie

Narzędzia = samodzielność

- Dostęp do:
  - dokumentacji
  - systemów
  - danych
- Efekt:
  - pracownik działa samodzielnie
  - AI nie zgaduje, tylko sprawdza
- Bez narzędzi:
  - każdy musi pytać o wszystko

Podsumowanie

Chat lub pracownik:

- muszą poznać:
  - nasz styl pracy
  - nasze cele
- muszą nauczyć się:
  - terminów
  - procesów
  - granic
- na początku:
  - pełna kontrola
- później:
  - wspólne procedury
  - nauka na błędach
- Zaufanie:

Antywzorce w pracy z AI

(i nowym pracownikiem)

- **X** „AI powinno samo wiedzieć”
  - brak kontekstu = zgadywanie
- **X** Brak jasnej roli
  - raz analityk, raz decydent
- **X** Brak granic
  - AI „pomaga” tam, gdzie nie wolno
- **X** Kara za powiedzenie „nie wiem”
  - efekt: pewne, ale błędne odpowiedzi
- **X** Brak informacji zwrotnej
  - te same błędy powtarzane w kółko
- **X** Traktowanie jednorazowej odpowiedzi jak prawdy
  - brak procesu = brak zaufania

Ćwiczenie — AI Onboarding

Cel:

- Doświadczyć, że zaufanie do AI buduje się jak do pracownika

Krok 1 – Nadanie roli:

- Opisz AI:
  - kim jest
  - czego **nie** robi
  - jaki ma cel

Ćwiczenie — AI Onboarding

Krok 2 – Zasady:

- Kiedy ma:
  - dopytać
  - powiedzieć „nie wiem”
  - zaznaczyć ryzyko

Krok 3 – Przykład:

- Pokaż 1 dobry przykład analizy
- Wyjaśnij dlaczego jest dobry

Ćwiczenie — AI Onboarding

Krok 4 – Sprawdzenie:

- Poproś AI o podobne zadanie
- Oceń:
  - co zrobiło dobrze
  - co źle
  - dlaczego

Krok 5 – Refleksja:

- Co zmieniło się w jakości odpowiedzi?
- Co trzeba było doprecyzować?
- Jakie guardrails były kluczowe?

Ćwiczenie — AI Onboarding

Krok 6 - Proces:

Zapisz to jako pliki:

- Instrukcje dla agenta
- Wzór promptów dla kroków
- Checklist - jakość odpowiedzi
- Przykładowe zadanie

Nie pozwól by wiedza "uleciała"

– Ty pamiętasz, nowy czat już nie.

Model Context Protocol (MCP)

– Wspólny język dla modeli i agentów

Model Context Protocol

— co to jest?

- Otwarty standard łączący aplikacje AI (klient/host) z narzędziami i danymi (serwery) przez wspólny protokół
- Metafora: „USB-C dla AI” — jeden interfejs, wiele integracji
- Cel: ograniczyć problem „N modeli × M integracji”
→ serwery są wymienne i wielokrotnego użytku

Źródła: modelcontextprotocol.io, Anthropic announcement

Do czego można użyć MCP

- Udostępnianie modelowi narzędzi (tools): akcje do wykonania (np. query do DB, tworzenie ticketu, operacje na repo)
- Udostępnianie zasobów (resources): dane do odczytu/odwołania (pliki, API, dokumenty, wyniki zapytań)
- Udostępnianie promptów (prompts): parametryzowane szablony poleceń / workflow
- Budowanie „copilota z rękami”: model nie tylko pisze, ale może wykonać krok i zwrócić wynik

Źródła: [MCP docs](#), [Build an MCP server](#)

Praktyczne przykłady serwerów MCP

(popularne „klocki”)

- **Filesystem** — czytanie/zapisywanie plików w kontrolowanych katalogach
- **Git** — analiza repo, gałęzie, diffy, historie
- **Fetch** — pobieranie i czyszczenie treści stron pod LLM
- **Time** — operacje na czasie / strefach / datach
- **Memory** — pamięć długoterminowa / graf wiedzy

Gdzie szukać: [Official MCP Registry, registry repo](#)

Jakie „rodzaje” MCP?

(transport / komunikacja)

- MCP definiuje **kontrakt** (wiadomości, narzędzia, zasoby), a transport mówi jak się połączyć
- Najczęstsze transporty:
  - **stdio** — lokalny proces (stdin/stdout), idealne dla dev-tooling
  - **HTTP / streamable HTTP** — zdalne serwery (łatwiejszy hosting, audyt, auth)
  - **SSE** — wspierane jako „legacy” w części integracji

Źródła: [Use MCP servers in VS Code](#)

Jak dodać MCP do VS Code

- MCP w VS Code: instrukcje i konfiguracje w dokumentacji Copilot
- Włączenie galerii serwerów:
  - ustaw `chat.mcp.gallery.enabled`
  - w Extensions wpisz `@mcp` lub użyj komendy MCP: Browse Servers
- Instalacja serwera:
  - do profilu użytkownika (globalnie) albo do workspace (dla zespołu)

Źródło: [Use MCP servers in VS Code](#)

VS Code

konfiguracja serwera w `.vscode/mcp.json`

- Konfiguracja w repo pozwala wersjonować i dzielić serwery w zespole
- Przykład: lokalny serwer (stdio) + serwer zdalny (http)

```
{
  "servers": {
    "mini-mcp": {
      "command": "node",
      "args": ["./dist/index.js"]
    },
    "github-mcp": {
      "type": "http",
      "url": "https://api.githubcopilot.com/mcp"
    }
  }
}
```

Źródła: VS Code MCP servers, GitHub Copilot MCP

Co jeszcze może MCP

(ponad „tool calls”)

- Ułatwia budowę agentowych workflow: wielokroковne zadania z weryfikacją wyników
- Wspiera elementy typu:
  - **authentication** (dla serwerów zdalnych)
  - dodatkowe **instrukcje serwera**, ograniczenia „roots”
  - mechanizmy „**elicitation/sampling**” (zależnie od klienta)
- Praktycznie: standardowy „adapter” do narzędzi + możliwość narzucenia governance

Źródło: [VS Code MCP developer guide](#)

Minimalny MCP w TypeScript: krok 1 — init + install

- Cel: najprostszy serwer MCP po stdio z jednym tool'em `hello_world`
- Instalujemy SDK i narzędzia do uruchamiania TS

```
mkdir mini-mcp && cd mini-mcp
npm init -y
npm i @modelcontextprotocol/sdk
npm i -D typescript tsx @types/node
npx tsc --init
```

Źródła: [@modelcontextprotocol/sdk \(npm\)](#), [Build an MCP server](#)

Minimalny MCP w TypeScript: krok 2 — Server + connect (stdio)

```
// src/index.ts
import { Server } from "@modelcontextprotocol/sdk/server/index.js";
import { StdioServerTransport } from "@modelcontextprotocol/sdk/server/stdio.js";

const server = new Server(
  { name: "mini-mcp", version: "0.1.0" },
  { capabilities: { tools: {} } }
);

const transport = new StdioServerTransport();
await server.connect(transport);
```

- `Server` opisuje możliwości (`capabilities`)
- `StdioServerTransport()` = komunikacja przez `stdin/stdout` (idealna lokalnie)

Źródło: [@modelcontextprotocol/sdk \(npm\)](#)

Minimalny MCP w TypeScript: krok 3 — tool hello_world

```
// ...

server.registerTool(
  "hello_world",
  {
    title: "Hello World",
    description: "Zwraca powitanie dla podanego imienia",
    inputSchema: { name: z.string() },
  },
  async ({ name }) => {
    return {
      content: [{ type: "text", text: `Hello, ${name}!` }],
    };
  }
);
```

Serwer odpowie automatycznie na zapytania Chata:

- `ListTools...` = discovery (co potrafi serwer)
- `CallTool...` = wykonanie i zwrot wyniku do klienta

Uruchomienie serwera

- podpięcie w VS Code (mini-checklista)
- Dev run:

```
npx tsx src/index.ts
```

- Albo build do `dist/` i start node:

```
npx tsc  
node dist/index.js
```

- Dodaj do `.vscode/mcp.json` (workspace) i zrestartuj sesję czatu

Źródło: Use MCP servers in VS Code

Docker dla Analityka AI

Jak uruchamiać narzędzia AI bez instalowania ich ręcznie

Docker dla Analityka AI

Jak uruchamiać narzędzia AI bez instalowania ich ręcznie

- Docker = kontener na gotowe narzędzie
- Bez instalacji Javy, Node, Pythona
- Jedna komenda → działa
- Idealny do:
  - serwerów AI
  - MCP
  - narzędzi analitycznych
  - PoC i warsztatów

Dlaczego Docker jest ważny dla Analityka?

- Analityk nie konfiguruje środowisk
- Analityk uruchamia gotowe narzędzia
- Docker daje:
  - powtarzalność
  - brak „u mnie działa”
  - szybki start PoC
- AI + Docker = lokalne, kontrolowane środowisko

Podstawowe pojęcia Dockera (intuicyjnie)

- **Obraz (image)** – „zestaw instalacyjny” aplikacji
- **Kontener (container)** – uruchomiona aplikacja
- **Port** – jak wchodzisz do aplikacji przez przeglądarkę
- **Volume** – dane, które nie znikają po restarcie

 obraz = przepis, kontener = gotowe danie

Jak wygląda uruchamianie aplikacji w Dockerze?

- Bez Dockera:
  - instalacja
  - konfiguracja
  - konflikty wersji
- Z Dockerem:
  - `docker run ...`
  - aplikacja działa od razu
- Dla analityka:
  - nie interesuje Cię jak
  - interesuje Cię że działa

Porty – jak „wejść” do aplikacji

- Aplikacje w Dockerze są „zamknięte”
- Port = drzwi do środka
- Przykład:
  - aplikacja słucha na porcie 8080
  - mapujesz ją na localhost:8080
- Efekt:
  - otwierasz przeglądarkę
  - widzisz UI / API / MCP

Zmienne środowiskowe (ENV) – ustawienia bez kodu

- ENV = konfiguracja aplikacji
- Przykłady:
  - klucz API do LLM
  - tryb DEV / PROD
  - adres bazy danych
- Zaleta:
  - nie zmieniasz obrazu
  - tylko ustawienia

Docker Hub – sklep z gotowymi narzędziami

- Repozytorium gotowych obrazów
- Bazy danych, AI, MCP, narzędzia
- Szukasz → uruchamiasz → testujesz

Docker vs Docker Compose

Docker

- Jedna aplikacja
- Jedna komenda

Docker Compose

- Zestaw aplikacji
- Jeden plik `docker-compose.yaml`
- Idealne do AI + MCP

docker-compose.yaml – serce konfiguracji

- Jeden plik = cała konfiguracja
- Obrazy, porty, ENV, wolumeny
- Zero kodu

MCP + Docker

- MCP = serwer narzędzi dla AI
- Docker = szybkie i bezpieczne uruchamianie
- Idealne środowisko dla analityka

Oficjalny katalog MCP w Dockerze

<https://docs.docker.com/ai/mcp-catalog-and-toolkit/>

- Gotowe serwery MCP
- Instrukcje Compose
- Punkt startowy bez kodowania

Mentalny model Analityka

- Docker = START
- Compose = scenariusz
- MCP = rozszerzenie AI
- AI = asystent
- Ty = decyzyjny użytkownik

AI – Koncepcje vs Narzędzia

(dla Analityków)

Model vs Narzędzie (produkt)

MODEL (konsepcja)

- Matematyczny / statystyczny mechanizm generujący odpowiedzi
- „Silnik” rozumowania językowego
- Sam w sobie nie ma UI

NARZĘDZIE (produkt)

- Konkretna aplikacja używająca modelu
- Ma interfejs, ustawienia i integracje

Przykłady

- Model: LLM
- Narzędzie: GPT-5.2, Claude, Gemini

Perspektywa analityka Model = kompetencja

Narzędzie = pracownik

Chat vs Model

CHAT

- Interfejs rozmowy
- Przechowuje kontekst rozmowy (czasowo)

MODEL

- Generuje odpowiedzi statystycznie
- Nie pamięta poza kontekstem

Przykłady

- ChatGPT
- Gemini Chat

Copilot vs Chat

COPilot

- AI wbudowana w narzędzie pracy
- Dostęp do plików, backlogu, dokumentów

CHAT

- Brak kontekstu systemowego

Przykłady

- GitHub Copilot
- Microsoft Copilot

Asystent vs Agent

ASYSTENT

- Reaguje na polecenia
- Nie działa samodzielnie

AGENT

- Ma cel i kroki działania
- Może używać narzędzi

Przykłady

- Asystent: ChatGPT
- Agent: AutoGPT, MCP Agent

Prompt vs Instrukcja

PROMPT

- Jednorazowe polecenie

INSTRUKCJA

- Stałe zasady zachowania

Token vs Kontekst vs Okno kontekstu

TOKEN

- Jednostka tekstu

KONTEKST

- Wszystko co model widzi

OKNO KONTEKSTU

- Maksymalny rozmiar kontekstu

Projekt (Custom GPT) vs Chat

PROJEKT

- Zapisana konfiguracja
- Instrukcje, pliki, narzędzia

CHAT

- Rozmowa ad-hoc

Przykłady

- Custom GPT
- Gemini Gem

Notebook vs Dokument

NOTEBOOK

- Proces analizy krok po kroku

DOKUMENT

- Statyczny artefakt

Przykłady

- Copilot Notebook
- Jupyter Notebook

RAG vs Chat z plikami

RAG

- AI + wyszukiwanie w wiedzy

CHAT Z PLIKAMI

- Jednorazowy upload

Model ≠ Wiedza ≠ Prawda

- Model generuje odpowiedzi
- Wiedza pochodzi z danych
- Prawda wymaga walidacji

Mentalny model analityka

- Model = silnik
- Chat = interfejs
- Copilot = pracownik
- Agent = wykonawca
- Prompt = pytanie
- Instrukcja = proces
- Projekt = rola
- RAG = pamięć organizacji

Prompt Engineering

jako element integracji systemów z AI

Prompty jako interfejsy

- Prompt = API kontraktowe między systemem a modelem
- Wejście:
  - formatowane dane,
  - kontekst,
  - rola,
  - ograniczenia
- Wyjście:
  - przewidywalna struktura
  - JSON, listy, schematy

Prompty są częścią architektury systemu, nie tylko dodatkiem

Hermetyzacja promptów:

- dedykowane moduły promptów
- spójne konwencje, nazewnictwo, parametry modeli

Prompty jako komponenty:

- „prompt-per-task” → separacja odpowiedzialności
- miks warstw: system → developer → user

Standardy, testowanie, wersjonowanie

Wersjonowanie promptów:

- repozytorium kodu
- PR review → porównanie jakości odpowiedzi
- tagowanie:

```
/prompts/v1/analysis/system-  
architecture.md
```

Testowanie promptów:

- A/B testy jakości odpowiedzi
- regression tests: te same dane
→ stabilność wyjścia
- testy „adversarial”
→ sprawdzanie odporności na injection

Operacjonalizacja:

- SLO: czas odpowiedzi, spójność, topical precision
- monitoring driftu danych i efektu zmian promptów
- walidacja schematu odpowiedzi (JSON Schema)
- limity długości i precyzji odpowiedzi
- obserwacja tokenów → koszty i czas

Szablony

Prompt Templates

query:

„Stwórz ADR dotyczący wyboru CQRS w mikroserwisie płatności.”

context:

„System posiada dużo operacji odczytu, ale ma być zgodny z PSD2 i audytowalny.”

→ model otrzyma spójny kontekst i dostarczy poprawny ADR.

SYSTEM:

You are an expert assistant.

Provide validated structured output only.

USER QUERY:

{query}

CONTEXT:

{context}

INSTRUCTIONS:

1. Combine query + context.
2. No hallucinations.
3. If context is irrelevant, ignore it.
4. Missing info → return "missing_data".

Po co stosować template prompt

Standaryzacja pracy

- Każdy prompt ma tę samą strukturę → mniej błędów, spójne rezultaty.
- Łatwiej tworzyć procesy, checklisty i workflow dla zespołu.

Powtarzalność i automatyzacja

- Jeden template może obsłużyć setki przypadków użycia.
- Można go wstrzykiwać do CI/CD, Confluence, Jira, Copilot, pipelines.

Lepsza kontrola jakości

- Wymuszenie formatów (JSON, ADR, RFC, diagramy).
- Minimalizacja halucynacji dzięki kontraktowi wejście/wyjście.

Po co stosować template prompt

Łatwiejsze testowanie i wersjonowanie

- Prompt jako artefakt → można go testować, porównywać i versionować w Git.
- A/B testy promptów stają się proste.

Większa odporność na błędne dane

- Template pozwala modelowi reagować na braki: zgłosić ryzyka, nie wymyślać.

Hermetyzacja logiki

- Template oddziela *logikę zadania od zmiennych danych* (query, context).
- Tak jak w programowaniu: parametr zamiast „wklejania kodu”.

Spójność komunikacji

- W zespołach architektonicznych, analitycznych, dev i business — każdy używa tych samych formatów, produktów wyjściowych i standardów.

OpenAI Chat API:

Structured Output

w kontekście API i integracji systemów

Structured output

model zwraca ścisłe zdefiniowaną strukturę danych

Prompt - język naturalny:

```
Przeanalizuj ryzyka dla modułu core service ...
```

Odpowiedź - struktura:

```
{  
  "risks": ["single point of failure"],  
  "components": ["core-service"],  
  "recommendations": ["add redundancy"]  
}
```

To oznacza:

- Model nie generuje dowolnego tekstu, tylko **konkretny obiekt JSON**
- Każde pole ma z góry określony typ (string, number, array, enum...)
- Model nie może wyjść poza strukturę – nie wolno mu dopisać zdań, komentarzy, itp.
- Odpowiedź staje się walidowalna i deterministyczna

Zazwyczaj w formacie JSON,
zgodnie z podanym schematem (np. JSON Schema).

Structured output

Dlaczego jest kluczowe w integracji?

- Minimalizuje halucynacje dzięki twardemu schematowi odpowiedzi
- Umożliwia walidację na poziomie API (schema-first)
- Upraszczają mapowanie do kontraktów domenowych
- Stabilizuje integracje
  - LLM zwraca dane, nie tekst
- Pozwala budować "*deterministyczne*" pipeline'y (AI jako krok transformacji)

Model jako

Komponent API

LLM jako mikroserwis

→ musi mieć kontrakt wejścia/wyjścia

- Structured output pełni rolę **API specification**
- Możliwość wdrożenia:
  - typowanych DTO (TS/Java/Kotlin)
  - validatorów (Zod/Effect Schema/JSON Schema)
  - automatycznego generowania dokumentacji

```
{  // JSON Schema
  "response_format": {
    "type": "json_schema",
    "json_schema": {
      "name": "system_analysis",
      "strict": true,
      "schema": {
        "type": "object",
        "properties": {
          "risks": {
            "type": "array",
            "items": { "type": "string" }
          },
          "components": {
            "type": "array",
            "items": { "type": "string" }
          },
          "recommendations": {
            "type": "array",
            "items": { "type": "string" }
          }
        },
        "required": [
          "risks",
          "components",
          "recommendations"
        ]
      }
    }
  }
}
```

Kluczowe parametry

ścisłego output Chat API

- `response_format:{type:"json_schema"}`
  - ścisły format odpowiedzi
- `max_output_tokens`
  - kontrola kosztu i bezpieczeństwa
- `strict:true` w schemacie
  - modeli nie wolno wyjść poza kontrakt
- `tool_choice:"required"`
  - forcer na zwrócenie struktury zamiast tekstu

messages - interfejs sterujący zachowaniem modelu

```
messages: [  
    {  
        "role": "system",  
        "content": "Return JSON only."  
    },  
    {  
        "role": "user",  
        "content": "Analyze simple CRUD application."  
    }  
]
```

Typowy wzorzec architektoniczny

Backend → AI Layer → Validation → Domain → Integrations

1. Backend formuje twarde wymagania (schema)
2. Chat API generuje *draft* danych w strukturze JSON
3. Wálidacja:
  - JSON Schema
  - Zod / Effect Schema
4. Mapowanie do obiektów domenowych
5. Agregacje, workflow, systemy downstream, ...

Tools & Function Calling

W kontekście integracji systemów

Czym są

“Tools” i Function Calling?

Tools w OpenAI to sposób na wywoływanie zewnętrznych akcji przez model

- API
- bazy danych
- systemy wewnętrzne
- kalkulatory
- parsery
- generatory plików
- agenci itp.

Model nie „zgaduje” formatu

— generuje strukturalne wywołanie funkcji.

Twoja aplikacja decyduje, co dalej zrobić.

Funkcje są kontraktem → JSON Schema określa:

- nazwę funkcji
- parametry
- typy danych
- strukturę komunikacji

Architektura integracji: Model ↔ Tool

1. Klient wysyła zapytanie

→ user prompt (np. „podaj pogodę w Warszawie”).

2. Model ocenia kontekst

→ czy sama odpowiedź wystarczy, czy musi wywołać „tool”?

3. Model zwraca JSON “function_call”

```
{  
  "name": "getWeather",  
  "arguments": { "city": "Warsaw" }  
}
```

4. Backend wykonuje funkcję

→ Twój kod, microserwis, DB, API zewnętrzne.

5. Wynik wraca do modelu jako tool message

→ Model generuje finalną odpowiedź dla użytkownika.

Perspektywa Architekta

Kontrolowane, deterministyczne API

- Model nie buduje zapytań tekstowych, tylko strukturalny JSON.

Idempotencja

- narzędzia muszą być projektowane jak API
- przewidywalne.

Separacja odpowiedzialności

Model: rozumienie i decyzja *co* zrobić.
System: faktyczne wykonanie *jak i gdzie*.

Bezpieczeństwo

- brak swobodnych komend, sandboxing na poziomie kontraktów.
- walidacja JSON schema przed wykonaniem.

Perspektywa Architekta

- **Orkiestracja workflow**
(model podejmuje decyzje, a system wykonuje akcje)
- **Natural language → API**
(zapytania biznesowe mapowane na funkcje)
- **Inteligentne asystenty developerów**
(tool do parsowania kodu, AST)
- **RAG + Tooling**
(wyszukaj → policz → zwróć)
- **Autonomiczne czynności, ale kontrolowane**
(np. wystaw fakturę → dodaj do CRM → wyślij Slack)

Projektowanie funkcji:

zasady:

1. Jedna funkcja = jedna odpowiedzialność
Żadnych “doAll()”.

2. Płaskie schematy JSON
Model lepiej radzi sobie
ze strukturami 2–3 poziomów.

3. Deterministyczność
Funkcje muszą być przewidywalne i idempotentne.

4. Walidacja
Każdy argument przechodzi JSON Schema
Validation.

5. Kontekst minimalny
Nie wkładaj logiki biznesowej do modelu
— w funkcji robisz core logic.

integracyjne Best practices

Hermetyzacja promptów

- Parametry, role, kontrakty kontrolowane po stronie serwera.

Observability

- Loguj każde wywołanie toola wraz z promptem wejściowym.

Retry & kompensacje

- Tool wyrzuca błąd
- model może podjąć inną akcję.

Versioning

- Nowe funkcje
= nowa wersja API + nowy system prompt.

Testy:

- Testujesz funkcje niezależnie od modelu
- Testy regresyjne promptów i schem JSON

Anti-patterns

- Funkcja „zrób wszystko”
- Zagnieżdżone i mega-skomplikowane JSONy
- Przekazywanie logiki do modelu zamiast do narzędzia
- Brak walidacji odpowiedzi modelu
- Tools w stylu: `exec_shell` (zaproszenie do exploitów)
- Tool → API → model → tool → infinite loop (bez kontroli)

Jak projektować warstwy architektury pod Tools?

Warstwa 1 – Model Orchestrator

OpenAI Chat API z toolami.

Warstwa 2 – Tool Adapters

Jedna klasa na tool.

Odpowiedzialne za weryfikację inputu i mapowanie JSON → funkcja.

Warstwa 3 – Services / Domain Logic

Prawdziwa logika biznesowa poza modelem.

Warstwa 4 – Infrastructure

DB, HTTP, chmura, storage — poza wiedzą modelu.

Przykładowe kategorie narzędzi

- **CRUD tools** → odczyt / zapis danych
- **Computation tools** → kalkulatory, pricing engines
- **Search tools** → vector search, SQL search
- **Integration tools** → Slack, e-mail, Jira, GitHub
- **Automation tools** → workflow steps
- **Parsing tools** → ekstrakcja danych z
PDF/HTML/kodu

Jak połączyć to z RAG?

1. Model ocenia pytanie
2. Wywołuje `vectorSearch` tool
3. Z wynikami podejmuje decyzję o kolejnym narzędziu
4. Może ponownie odpalić kolejne tooly (multi-step)
5. Finalna odpowiedź tworzy się dopiero na końcu

Architektonicznie:

- RAG staje się jednym z „tools” w pipeline
- Nie mieszasz logiki biznesowej z promptem

Kiedy NIE używać Tools?

- Gdy odpowiedź modelu jest wystarczająca
- Gdy system jest prosty i ma mało integracji
- Gdy funkcja może być wykonana *taniej i szybciej*
po stronie klienta

Tools są najważniejsze w systemach AI, które:

- mają side-effects
- integrują wiele API
- wymagają kontrolowanej logiki biznesowej

AI w projektowaniu systemów

— asystent architektów systemowych

Myślenie o promptach jak o narzędziu inżynierskim

- Prompty ≠ magia
→ narzędzie pracy, jak UML, ADR, RFC
- LLM traktujemy jak **komponent systemu**:
ma własne ograniczenia i interfejs
- Każdy prompt powinien mieć:
cel, zakres i kryteria jakości
- Architekt nie „pyta z ciekawości”,
tylko świadomie projektuje zapytanie

Struktura promptów

w analizie technicznej i projektowaniu architektur

Rola (system) - nadaje zakres, ton,
odpowiedzialność:

- „Jesteś architektem systemów...”

Kontekst

- architektura istniejąca
- ograniczenia biznesowe, NFR-y, ryzyka
- założenia sektorowe (finanse, telco, medyczne)

Format odpowiedzi

- JSON, listy, schematy, tabelaryczne porównania

Zadanie analityczne

- „przeanalizuj ryzyka”,
„stwórz warianty architektury”
- „porównaj EDA vs SOA w tym przypadku”

Kryteria jakości:

- prompting strukturalny (sekcje, checklisty)
- few-shot - przykłady
- chain-of-thought kontrolowany:
  - „pokaż tylko plan / wnioski”
  - „krótko”, „z przykładami”,
„z wyjaśnieniem trade-offów”

Meta-prompts

- Prompty definiujące **jak** model ma myśleć, a nie **co** ma wygenerować
- Ustalają **proces**, styl, poziom szczegółowości, ograniczenia
- Używane do kontroli jakości i powtarzalności

Przykłady meta-promptów

- „Zachowuj się jak senior system architect. Zanim odpowiesz — zapytaj o brakujące dane.”
- „Oceń jakość mojej specyfikacji, znajdź ryzyka, wskazówki usprawnień.”
- „Przeanalizuj problem jak ekspert DDD i zaproponuj model domenowy z wariantami.”

Step-by-Step

Prompts

- Wymuszają proces rozumowania krok po kroku
- Minimalizują halucynacje i błędy logiczne
- Idealne przy: analizie architektury, planowaniu migracji, refaktoryzacjach

Struktura

- Krok 1: Zbierz wymagania
- Krok 2: Oceń kontekst i ograniczenia
- Krok 3: Porównaj opcje (wzorce, architektury)
- Krok 4: Zaproponuj rekomendację
- Krok 5: Dodaj ryzyka i testy weryfikujące

Przykład „Rozwiąż ten problem w 5 krokach: analiza → opcje → decyzja → ryzyka → metryki do monitoringu.”

Prompty „Ask-Me-Questions”

Najważniejsze narzędzie architekta: model musi dopytać o brakujące dane

- Redukuje błędne założenia
- Tworzy proces podobny do realnych warsztatów architektonicznych

Przykład

- „Zanim zaproponujesz architekturę, zadaj do 10 pytań, które są konieczne, aby uniknąć złych założeń.”

Typowe obszary pytań

- RPO/RTO
- skala i throughput
- integracje zewnętrzne
- dane wrażliwe / compliance
- cykl życia danych
- krytyczność biznesowa
- ograniczenia budżetowe

Przykład

- „Zanim wygenerujesz model domenowy, zapytaj o scenariusze, zdarzenia, bounded contexts.”
- „Najpierw sprawdź: czy kontekst jest kompletny? Jeśli nie — zapytaj.”

Meta-prompty

Jak wykorzystać AI jako eksperta od Prompt
Engineeringu

Rola AI jako „prompt co-pilota”

- AI pełni rolę eksperta-asystenta, który pomaga:
  - doprecyzować cele,
  - strukturyzować prompty,
  - eliminować niejednoznaczności,
  - ustalić formaty wyjścia,
  - wykonać sanity-check promptu przed użyciem.

Instrukcja:

- „Najpierw oceń mój prompt → listuj problemy.”
- „Potem zaproponuj ulepszoną wersję.”
- „Na końcu wygeneruj wersję produkcyjną zgodną z moimi ograniczeniami.”

Meta-prompt

„Tworzenie promptów wielorundowych”

AI jako architekt promptów:

- projektuje scenariusz dialogu,
- definiuje kolejne kroki,
- dodaje instrukcje typu:
  - „Zawsze zadawaj pytania, jeśli czegoś brakuje”
  - „Nie wykonuj zadania, dopóki nie potwierdzę specyfikacji”
  - „Użyj chain-of-thought, ale nie pokazuj go w output”

Prompty jako

Narzędzie Architekta

Wspomaganie projektowania architektury systemów

AI jako narzędzie augmentujące,
a nie zastępujące architekta

- przyspiesza analizę,
nie zastępuje decyzji
- świetna w eksploracji opcji,
słabsza w ocenie trade-offów biznesowych
- warto traktować model jako
sparring partnera dla architekta

Generowanie propozycji wzorców architektonicznych

AI jako „katalog wzorców na żądanie”

- dobór wzorca do kontekstu domenowego
  - event-driven,
  - CQRS,
  - microservices,
  - SOA,
  - modular monolith
- omówienie plusów/minusów i typowych pułapek
  - generowanie wariantów architektury pod konkretne ograniczenia
    - latency,
    - throughput,
    - RODO/PII,
    - multi-tenant,
    - zero-downtime
  - analiza dopasowania:
    - czy wzorzec jest adekwatny do skali i ryzyka?
    - typowe antywzorce:
      - „microservices for everything”,
      - „CQRS bez potrzeby”

Analiza

zależności i ryzyk technicznych

LLM jako narzędzie do *risk-spotting*

analiza zależności między usługami na podstawie kodu / opisów

- wykrywanie cykli, niejawnych couplingów
- szacowanie skutków zmian (blast radius)

identyfikacja miejsc podatnych na awarie:

- single point of failure
- brak timeouts / retry / circuit breaker

ocena gotowości na skalowanie:

- wąskie gardła I/O
- ograniczenia GPU/LLM, cache miss rate, cold starts

analiza zgodności z wymaganiami niefunkcjonalnymi

- SLO, RTO/RPO, polityki danych, compliance

Dokumentowanie architektury

AI jako szybki generator dokumentacji,
a nie „źródło prawdy”

tworzenie z AI:

- ADR (Architecture Decision Records)
- RFC / technical proposals
- standardów integracyjnych

automatyczne streszczenia
dokumentów projektowych

porządkowanie istniejącej dokumentacji:

- deduplikacja, scalanie, porównywanie wersji
- generowanie checklist technicznych

Generowanie diagramów architektury

Współpraca AI ↔ narzędzia diagramowe

aktualizacja diagramów na podstawie zmian w projekcie

- AI → tekst → automatyczna transformacja → diagram

generowanie szkiców diagramów z opisu tekstowego

- C4 (Context / Container / Component / Code)
- sequence diagrams
- flowcharts

utrzymywanie spójności między kodem, dokumentacją i diagramami

Integracja AI w procesach projektowych

Jak realnie używa AI w architekturze?

AI jako „reviewer” decyzji projektowych

- ocena konsekwencji wyborów
- wskazanie brakujących założeń

AI jako wsparcie w warsztatach architektonicznych

- generowanie pytań i scenariuszy „what if”

AI w integracji systemów

- generowanie kontraktów API
(OpenAPI/AsyncAPI)
- transformacje danych
(mappings, validation)
- testy integracyjne i scenariusze E2E

AI w integracji danych

- propozycje schematów, rozwiązywanie konfliktów
- generowanie reguł ETL/ELT,
walidacja jakości danych

Ograniczenia i pułapki

– które architekt MUSI znać

- halucynacje → konieczna walidacja techniczna
- brak pełnej wiedzy o kontekście organizacji
- modele nie rozumieją kosztów operacyjnych i polityk bezpieczeństwa
- potrzeba audytowalności:
  - trace logi promptów
  - wersjonowanie promptów i artefaktów

ryzyka:

- prompt injection w dokumentacji
- błędne wzorce wynikające z niepełnych danych
- przeszacowanie możliwości modeli

Best practices dla architektów

Jak pracować efektywnie z AI?

- używaj **structured prompting**:
role → kontekst → cel → format
- utrzymuj źródło prawdy poza modelem (repo, ADR, UML/C4)
- generuj wiele wariantów i porównuj
- twórz szablony promptów dla:
  - analizy ryzyk
  - decyzji architektonicznych
  - generowania diagramów
- stosuj podejście: „AI jako junior architect + senior review”

Podsumowanie

AI sam nie projektuje architektury
— pomaga ją zaprojektować LEPiej

- szybciej eksploruje opcje
- wykrywa zależności i ryzyka
- przyspiesza dokumentowanie
- automatyzuje powtarzalne elementy procesu

■ ...

- pozostawia decyzje strategiczne architektowi

AI w procesie deweloperskim

hype a rzeczywistość

Vibe coding

"Kodowanie intuicyjne"

W praktyce vibe coding przyjmuje dwie formy:

Czysty vibe coding

– pełne zaufanie do wyników AI.

Sprawdza się przy szybkich eksperymentach lub „weekendowych projektach do wyrzucenia”, gdzie liczy się tempo, a nie perfekcja.

Odpowiedzialne programowanie z asystą AI

– AI działa jak inteligentny współprogramista.

Ty prowadzisz, weryfikujesz, testujesz i rozumiesz wygenerowany kod. To Ty zachowujesz kontrolę i pełną odpowiedzialność za efekt końcowy.

Vibe coding

"Kodowanie intuicyjne"

Najpopularniejsze narzędzia do „ai - codingu”:

- GitHub Copilot – asystent AI w IDE, podpowiada kontekstowo kod. Obsługa kontekstu, MCP, itd.
- Cursor – (fork VS Code) z generowaniem i debugowaniem kodu.
- WindSurf – edytor AI do automatyzacji DevOps i pracy w chmurze.
- Replit – chmurowe IDE z funkcją AI „Get Unstuck”.
- Cody (Sourcegraph) – asystent AI z dostępem do repozytorium.
- Bolt (StackBlitz) – generuje aplikacje full-stack.
- v0 (Vercel) – generuje UI (React + Tailwind)
- ChatGPT – uniwersalny asystent AI do generowania i debugowania kodu.

Vibe Coding

– skrócona checklista dobrych praktyk

- Najpierw Wizja i projekt

- Wiedz, co i po co budujesz.
- Myśl z perspektywy użytkownika i produktu.
- Najpierw UI/UX i spójny system komponentów.

- Środowisko i stack

- Używaj popularnych, dobrze wspieranych technologii (AI zna je najlepiej)
- Folder /instructions z przykładami i zasadami
- Czyste repozytorium GIT i często commity .

- Praca z AI

- Pisz konkretne, jednoznaczne prompty.
- Dziel duże funkcje na małe kroki.
- Restartuj chat, gdy AI zaczyna się gubić
- Podawaj tylko istotne pliki i komponenty, odwołuj się do przykładów.
- Audytuj kod, Waliduj dane, ukrywaj sekrety, weryfikuj uprawnienia i błędy

- Mindset

- Jasność i struktura ponad szybkość.
- Krótkie pętle, szybka weryfikacja.
- Buduj, testuj, poprawiaj — vibe z dyscyplina.

Kilka praktycznych wskazówek

- Najpierw opowiedz mi swój plan — nie pisz kodu.
- Podaj kilka opcji, zaczynając od najprostszej — bez kodowania.
- Pomyśl tyle, ile trzeba, i zadawaj pytania, jeśli potrzebujesz więcej informacji.
- Wyszukaj powtórzenia lub zbędny kod i wypisz je.
- Skup się na zrozumieniu, jak działa kod, a nie na nauce jego pisania.

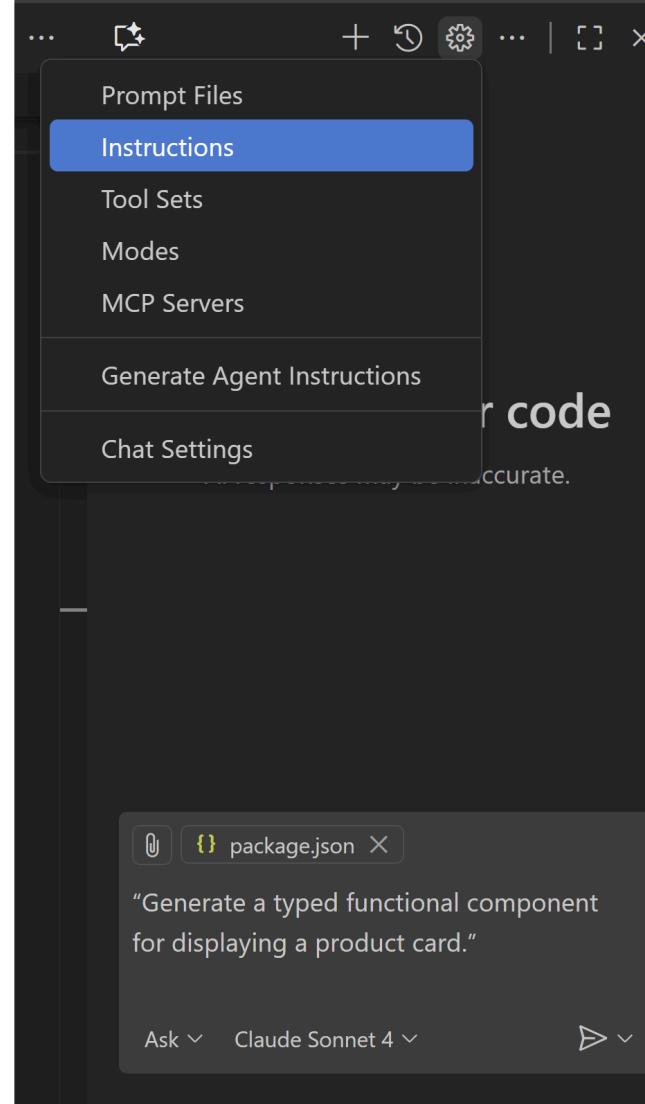
Copilot Chat

Okno Copilot Chat (panel boczny lub inline)

- /explain — wyjaśnij zaznaczony kod
- /fix — popraw błędy lub linter issues
- /tests — wygeneruj testy jednostkowe
- /docs — stwórz dokumentację lub komentarz
- /commit — zaproponuj opis do commita

Inline Chat (Ctrl+I) - Chat kontekstowy
otwierany w edytorze obok zaznaczonego
fragmentu kodu.

- wyjaśnienie działania
- refaktoryzację
- konwersję do TypeScript
- dodanie testów lub komentarzy

Konteksty Copilot Chat

- Open Editors – aktualnie otwarte pliki.
- Files & Folders – wybrane pliki lub katalogi.
- Search Results – wyniki wyszukiwania.
- Related Files – powiązane testy, style, typy.
- Instructions – plik zasad i stylu (copilot-instructions.md).
- Screenshot Window – zrzut ekranu edytora.
- Source Control – zmiany z Git (diff, commity).
- Problems – błędy i ostrzeżenia z panelu Problems.
- Symbols – funkcje, klasy i komponenty z kodu.
- Tools – integracje z narzędziami (npm, eslint, git).

Search for files and context to add to your request

- Open Editors
- Files & Folders...
- Search Results
- Related Files
- Instructions...
- Screenshot Window
- Source Control...
- Problems...
- Symbols...
- Tools...
- package.json
- copilot-instructions.md .github
- mcp.json .vscode

Process AI-driven

draft → refine → verify → integrate

Wprowadzenie

do programowania z AI

Czym jest proces AI-driven

- Systematyczny sposób pracy z Copilotem
- Oparty na cyklu iteracyjnym,
nie pojedynczym promptcie
- Łączy kreatywność AI z kontrolą programisty

Dlaczego potrzebny jest proces

- Pojedynczy prompt = losowy wynik
- Proces = przewidywalne rezultaty i wyższa jakość
- Każdy etap ma inne pytania i metody

Rola Copilota

- Partner, nie generator
- Pomaga tworzyć, tłumaczyć, testować i dokumentować
- Wymaga kontekstu i kierunku, nie zgadywania

Draft

Uzyskaj pierwszą wersję kodu lub struktury, szybko i bez oceniania

Prompty:

- “Create base React component with placeholder data”
- “Generate folder structure for a X feature using A + B”
- “Bootstrap simple layout with header and sidebar using Z”

Kroki:

- Poproś Copilota o wygenerowanie pojedynczego komponentu
- Sprawdź, co stworzył, bez poprawiania
- Zapisz wersję jako `draft`

Refine

Uporządkuj, doprecyzuj i popraw jakość kodu

Prompty:

- “Refactor into smaller components and add typings”
- “Improve readability and follow our style rules”
- “Add abstract types and interfaces to this component”
- “Extract data fetching logic into custom service”

Kroki:

Ulepsz Komponent dodając typy i logikę stanu

Verify

Sprawdź poprawność, stabilność i jakość

Prompty:

- “Generate test for this component”
- “Check this file for performance or security issues”
- “List potential runtime errors and fix them”

Kroki:

- Wygeneruj test dla komponentu
- Uruchom npm test
- Popraw błędy wskazane przez Copilot Chat

Integrate

Połącz dopracowane elementy w spójny system

Prompty:

- “Summarize this diff as a commit message”
- “Document public API for this module”
- “Integrate components and services into complete view”
- “Explain how state flows through this component”

Kroki:

- Zintegruj komponent i serwis
- Wygeneruj opis commita przez Copilota
- Sprawdź integrację aplikacji

Copilot w Pull Requestach

Code-review na "naszych zasadach"

Zasada ogólna

Copilot “czyta” tylko to, co ma w kontekście:

- pliki repozytorium
- diff PR
- opis PR
- komentarze w PR

➡ Twoje zasady muszą:

- istnieć w repo
- pojawiać się w kontekście PR.

Zasady w repo – źródło prawdy

Umieść wytyczne jako krótkie pliki:

- docs/architecture
  - architecture-guidelines.md
  - bounded-contexts.md
- docs/coding-style
  - typescript-style-guide.md
- docs/testing
  - testing-strategy.md
- docs/security
  - secure-coding-guide.md

Dlaczego działa?

Copilot widzi pliki repo i potrafi je wykorzystać przy generowaniu zmian.

Włącz zasady do szablonu PR

PULL_REQUEST_TEMPLATE.md jako mini-prompt:

```
## Cel zmian

<!-- Krótko opisz problem i rozwiązanie. --&gt;

## Kontekst architektoniczny

- [ ] Zgodne z naszym stylem architektonicznym (`docs/architecture/architecture-guidelines.md`)
- [ ] Zgodne z zasadami warstw (`docs/architecture/layers.md`)
- [ ] Zgodne z zasadami DDD (`docs/architecture/ddd-rules.md`)

## Checklist

- [ ] Zastosowano konwencje nazewnicze z `docs/coding-style/typescript-style-guide.md`
- [ ] Dodano testy zgodnie z `docs/testing/testing-strategy.md`
- [ ] Zwrócono uwagę na bezpieczeństwo (`docs/security/secure-coding-guide.md`)</pre>
```

Komentarze w PR jako

“mini system prompts”

Używaj komentarzy typu:

- „Zrefaktoryzuj zgodnie z `ddd-rules.md`”
- „Proponuj zmiany zgodne z `typescript-style-guide.md`”
- „Zastosuj nasze zasady warstwowania (patrz `layers.md`)”

Copilot dodaje te pliki do kontekstu.

Połącz Copilota z twardymi regułami

Copilot to asystent, nie policjant.

Egzekwuj zasady narzędziowo:

- ESLint / Prettier
- ArchUnit, dependency rules
- testy architektoniczne
- skanery bezpieczeństwa

Copilot pomaga „naprawić”, ale to CI wymusza zgodność.

Narzędzia do statycznej analizy kodu są:

- przewidywalne
- konfigurowalne
- wytłumaczalne
- ścisłe

- ...
- Al nie jest.

Copilot Enterprise + baza wiedzy

Jeśli organizacja używa Copilot Enterprise:

- dodaj tam ADR-y, guideline'y, playbooki
- Copilot w PR będzie mógł się do nich odwołać
- zwiększa trafność refaktoryzacji architektonicznych

Standaryzowane prompty dla reviewerów

Przykłady komentarzy:

- „Przeanalizuj PR pod kątem warstw i DDD (patrz `architecture/layers.md`).”
- „Sprawdź zgodność ze style guide + zaproponuj brakujące testy.”
- „Zidentyfikuj naruszenia zasad bezpieczeństwa.”

Stosowane konsekwentnie → Copilot zaczyna trafiać częściej.

CODEOWNERS

AI review gate

Wzmocnij proces PR:

- CODEOWNERS dla kluczowych katalogów
- CI z linterami, arch-tests, security scan
- Copilot wspiera autora i architekta w przejściu review

CODEOWNERS

```
# This is a comment.  
  
*      @username1  
  
/docs  @username2  
  
*.js   @dev-team
```

Gwiazdka `*` reprezentuje wszystkie pliki w repozytorium, a `@username1` jest przypisany jako właściciel kodu.

`/docs` określa, że `@username2` będzie właścicielem kodu wszystkich plików w katalogu `docs`.

`*.js` wskazuje, że wszelkie pliki JavaScript w repozytorium należą do `@dev-team`.

Plan wdrożenia

w organizacji:

- Stwórz krótkie zasady w `docs/`
- Dodaj szablon PR z checklistami
- Ustaw linters + arch-tests
- Przygotuj zestaw komentarzy-promptów
- Przeszkol zespół (1h)
- (Opcjonalnie) Połącz z Copilot Enterprise

Efekt

Copilot zaczyna proponować zmiany:

- zgodne z architekturą
- spójne ze stylem organizacji
- zgodne z zasadami DDD, testów i bezpieczeństwa

PR stają się szybsze, czytelniejsze i bardziej spójne.